

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostili. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Doberdoba»
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojakom pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 260 (11.983)

Trst, četrtek, 1. novembra 1984

Maščevalni verski fanatizem med skrajneži iz vrst sikhov

Indira Gandhi ubita v atentatu

Morilci člani njene telesne straže - Sina Radživa Gandhija imenovali za novega predsednika vlade - Izredno stanje le s težavo preprečuje maščevanje hindujcev

Vrzel doma in v svetu

BOJAN BREZIGAR

Indija brez Indire. Svet brez Indire.

Stavka ne vsebujeta trditve, vsebujeta vprašanja, pa čeprav se ne končujeta z vprašanjem. Tega, kar je Indira Gandhi pomenila v svoji domovini in v svetu ne bo lahko nadomestiti, čeprav njena politika nikakor ni bila kristalno čista.

Najprej v domovini, v tej Indiji, eni najrevnejših dežel, pa tudi eni industrijsko razvitih dežel tretjega sveta; v tej Indiji dolgoletnih bojov za sprostitev jarma britanskega imperija, a po svoje imperiju različnih narodov in veroizpovedi, kolonij v bivši koloniji, kjer je Indira izvajala oblast na osnovi starega, a še vedno učinkovitega načela »divide et impera«, deli in vladaj. V tej Indiji notranjega terorja, močne vojske in policije, zatiranja manjšin, tudi v krvi. V tej Indiji, ki je bila, kljub narodnostnim in verskim nasprotjem, kljub lakoti in revščini, simbol med deželami tretjega sveta, simbol demokracije in reda, napredka in razvoja, kot se to čudno sliši.

In nato tudi v svetu, v tem razrivanem svetu, v svetu nerazvitih — kot pobudnica prvega srečanja Sever - Jug, v svetu neuvrščenih — kot zagovornica politike miru in nevezanosti, pa vse to vendar le do neke mere: vezana gospodarsko, pa vojaško in politično na Sovjetsko zvezo bolj kot na ostale, pa ne iz svetovnih razlogov, marveč iz velikega antagonizma s sosednjim Pakistanom (vsakokrat, ko je Pakistan iz kateregakoli razloga prejel orožje, ga je prej ali slej obrnil proti Indiji, je dejala v utemeljitev odločitve, da ne obsodi sovjetske invazije v Afganistanu), in vendar ne vezana preko mere.

V tej Indiji, v tem svetu, je Indira, ob stalnem iskanju ravnovesij in stalnem političnem opotekanju, a ne izven jasno začrtanih meja, pomenila v bistvu veliko politično stalnico, bila je osebnost, ki je znala premostiti vse težavne trenutke, tako doma, kjer je padla s predsedniškega prestola v zapor in se nato povzpela nazaj, kot v svetu, kjer je bila osnova njene politike, da se nikomur ne zameri. Tudi zaradi tega, in morda prav zaradi tega, je tragična smrt Indire Gandhi odprla veliko vrzel, ki je ne bo lahko zapolniti. Ne v Indiji in niti v svetu.

NEW DELHI — Indijsko podcelino in ves svet je včeraj pretresla vest, da je predsednica indijske vlade Indira Gandhi podlegla smrtonosnim strelom treh atentatorjev iz vrst njene telesne straže. Gandhijevo je preresetal rafal iz brzostrelke, ko se je ob pol desetih po krajevnem času iz svojega stanovanja napotila proti delovnim prostorom v predsedniški rezidenci v New

Delhiju. Napad je bil tako bliskovit in nepričakovan, da so ostali lojalni pripadniki Gandhijeve telesne straže posegli, ko ni bilo več pomoči. Enega atentatorja so ubili, drugega ranili, tretjega pa zajeli. Predsednico so takoj odpeljali v bližnjo univerzitetno bolnišnico, kjer so ji skušali najboljši indijski zdravniki rešiti življenje. Njeno zdravstveno stanje pa je bilo brezupno; od štirinajstih krogel, ki so jo zadele v prsi, trebuh in noge, je bilo kar osem smrtnih, med drugim pa je predsednica izgubila ogromno krvi, da je po treh urah boja s smrtjo izdihnila.

Kot mora je tragična vest legla nad Indijo. Napetost je še stopnjevala spoznanje, da je atentat delo verskih fanatikov in skrajnežev iz vrst sikhov. Sikh je bil namreč ubiti atentator in tudi ostala dva sta sikha. V Bombayu so takoj zaprli borzo, vsa gospodarska dejavnost v Indiji pa je zamrla, vsi so strahoma čakali razvoj dogodkov.

Predsednik republike Zail Singh, ki se je mudil na obisku v Adenu, se je nemudoma vrnil v domovino in le nekaj ur po svoji vrnitvi poveril mandat za sestavo nove vlade sinu Gandhijeve Radživu. Ta je takoj potrdil prejšnje ministre, da bi bil lažje kos izredno napetemu položaju.

Takoj po sporočilu o smrti Indire Gandhi so se namreč v New Delhiju hinduji kljub izrednemu stanju in okrepljenim policijskim in vojaškim enotam prepustili maščevalni sli proti sikhom. Goreči avtomobili in avtobusi, oropane in razdejane trgovine so prisilili predsednika republike Zaila Singha, ki je tudi sam sikh, da je po-

zval ljudstvo, naj svetu dokaže, da ne bo peščica zločinskih morilcev načela indijske trdnosti.

V Indiji pa se vsi bojijo, da je to le začetek nepredvidljivih verskih spopadov. Indira Gandhi se je dobro zavedala te nevarnosti. Še dan pred atentatom je na nekem ljudskem zborovanju poudarila, da se ne boji nasilne smrti, saj bo vsaka kaplja njene krvi pomagala Indiji v njeni rasti in jo bo kalila. Njena kri pa danes za hindujce kliče po maščevanju. Vsi se sedaj sprašujejo, ali bo Radživ Gandhi kos tako zahtevni nalogi, ali je bil že pripravljen sprejeti nase tako težko dediščino, ki mu jo je zapustila mati.

Za sedaj so proglasili 12-dnevno žalovanje. Vojška in policija sta v stalni pripravljenosti, da bi preprečili izgrede, provokacije in maščevanja. Vsak čas bi morali sklicati izreden kongres vladajoče Kongresne stranke, na katerem bodo potrdili Radživovo liderstvo in postrojili svoje vrste. Obstaja namreč upravičena bojazen, da bi opozicija izrabila sedanjí položaj. A tudi opozicija se kot kaže boji morebitne eksplozije verskega fanatizma, ki je lahko usoden za Indijo in bo bržkone počakala, da se vsa zadeva nekoliko umiri.

Navzlic izrednim varnostnim ukrepom in uvedbi policijske ure je prišlo že včeraj v New Delhiju, Kalkuti in v drugih indijskih mestih do napadov na pripadnike sekte sikhov in izgredov, pri katerih so zabeležili prvo smrtno žrtev v prestonici, več pa je bilo tudi hudo ranjenih. Zaman so bili naporji policijskih sil proti indijskim demonstrantom.

Nova krvava represija Pinochetove policije

Vsaj 9 mrtvih, 20 ranjenih več kot 300 aretiranih v Čilu

SANTIAGO DE CHILE — Vsaj 9 mrtvih, 20 ranjenih (od katerih jih je 5 v smrtni nevarnosti) in okrog 300 aretiranih je tragičen obračun včerajšnjih izgredov ob splošni stavki, ki je sledila enajstemu dnevu protesta proti Pinochetovi fašistični strahovladi. Zloglasni »carabineros« so spet nastopili z brezobzirno nasilnostjo proti demonstrantom v glavnem mestu in drugih krajih države, kjer se je ljudstvo in študirajoča mladina zbrala na pobudo demokratičnih strank in »državnega poveljstva delavcev«, ki mu načeljuje znani katoliški rudarski sindikalist Rodolfo Seguel.

Ponovili so se prizori morilskega nasilja policije, ki je sledila ukazu zloglasnega vojaškega prefekta v Santiagu generala Roberta Guillarda, ki je obljubil demonstrantom, da jih bodo »tepli kot pse«. Toda policija je šla še dlje, tako da je vsaj 5 demonstrantov v glavnem mestu ubitih s strelnim orožjem, več pa je hudo ranjenih. Enega delavca pa so ubili v pristanišču Arica na severu države.

Karabinjerji so se znašli zlasti nad revnimi predmestji, kjer se jim je prebivalstvo postavilo v bran z barikadami in kresovi. Policija je pri tem udarala po hišah in streljala vsevprek. Kljub temu so spopadi trajali še vso preteklo noč. O morilski sli Pinochetovih valptov in junaškem odporu malone golorokih čilskih demokratov priča že samo dejstvo, da je ob tako veli-

kem številu žrtev zabeležiti med policijo samo enega ranjenca.

Po poročilih edine radijske postaje, ki si je upala kršiti strogo cenzuro, so še včeraj zjutraj skupine demonstrantov nadzirale nekatere mestne četrti, ki jih policija kljub nasilju in veliki premoči ni uspelo zavzeti. Navzlic vsemu je torej tudi zadnji dvodnevni protest pomenil nov korak v utrjevanju odločnosti vseh demokratičnih sil Čila za povratek k svobodi in še bolj izoliral Pinocheta in njegove pajdaše v mednarodnem občestvu.

Zanussiju visoka globa

RIM — Zakladni minister Gorja je sinoči podpisal dekret, ki nalaga pordenonskemu podjetju Zanussi 200 milijonov lir globe zaradi valutarnih prekrškov. S tem je upravni postopek zaključen, ne pa tudi sodni, ki bo šel svojo pot po dveh preiskavah, ki ju je začelo pordenonsko sodišče. Vedstvo podjetja dolžijo, da je v začetku sedemdesetih let prodajalo svoje stroje lastnemu podjetju v Nemčiji, ki jih je plačevalo prav tako Zanussijevi podružnici v Švici, tako da se je nezakonito ustvaril sklad frankov, s katerim je lahko razpolagal tedanji predsednik Mazza.

Ves svet obsoja

RIM, LONDON, MOSKVA — Tragična smrt predsednice indijske vlade in predsedujoče v gibanju neuvrščenih Indire Gandhi je globoko odjeknila v svetu. Brez izjem so vsi državniki najodločneje obsodili podlo teroristično dejanje, marsikdo pa je izrazil zaskrbljenost ob vnašanju nove napetosti na indijsko podcelino in obenem zaželel indijskemu ljudstvu, da bi v teh trenutkih žalosti pokazalo svojo tradicionalno privrženost demokratičnim načelom.

Italijanski predsednik Pertini in predsednik vlade Craxi sta takoj obsodila zločin in obsodila taka nečloveška dejanja pri reševanju političnih vprašanj. Za Craxija je človeštvo izgubilo osebnost, ki je kot malokdo razumela tesnobo in bojazni sedanjega zgodovinskega obdobja, obenem se je vsestransko zavzemala, da bi ustvarili vse pogoje za nov svetovni red, za pravičen mir in za smotrni razvoj. Po njegovi oceni je bila Gandhijeva ne samo dosledna borka za napredek svoje države, temveč je svojo vztrajnost pokazala tudi v boju za večjo pravičnost, trdnost in mir v svetu.

NADALJEVANJE NA 3. STRANI

Cvetje otrok na grobove

Učenci mnogih slovenskih osnovnih šol so se včeraj poklonili spominu padlih pred obležji in na pokopališčih

Svečan praznik Kmečke banke v Gorici

MARKO WALTRITSCH

GORICA — V Kulturnem domu v Gorici je bila včeraj zvečer svečana proslava 75-letnice Kmečke banke ter istočasna počastitev svetovnega dneva varčevanja. Na ta svečan praznik so prišli člani tega goriškega slovenskega kreditnega zavoda ter povabljeni gostje, to je zastopniki tukajšnjega kreditnega gospodarstva kot tudi bančnih zavodov iz Slovenije, zastopniki krajevnih oblasti ter številni predstavniki goriškega ter manjšinskega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja.

Goste je pozdravil ravnatelj Kmečke banke Borut Leban, zatem je spregovoril predsednik upravnega odbora Ksaverij Leban, ki je v slovenskem in italijanskem jeziku orisal zgodovino tega denarnega zavoda, ki so ga naši predniki ustanovili v začetku leta 1909 in ki je bil takrat najmanjši med številnimi slovenskimi bankami v Gorici ter na podeželju. Kmečka banka pa se je edina med prejšnjimi ohranila, kljub težavnim časom in oviram ter se v zadnjih letih zelo razvila, še posebej odkar je pridobila nove prostore v mestnem središču. Kmečka banka danes uspešno posluje in širi svoja obzorja, tudi preko dosedanjih ozemeljskih meja.

Za njim je pozdrav odsotnega goriškega župana Scarana prinesel podžupan Mario Del Ben. Republiški sekretar za finance SRS Rudi Sepič je prinesel pozdrav slovenske vlade. Glavni govor je imel podpredsednik deželnega sveta Piero Zanfagnini, ki je orisal gospodarski položaj v deželi ter posege deželne vlade ter čestital upraviteljem ter članom banke. Zanfagnini je tudi dejal, da ima slovenska narodnostna manjšina v naši deželi pomembno vlogo ter da jo je treba ovrednotiti z zakonskim določilom, ki naj bo v skladu z ustavo republike. Čestitke je prinesel tudi predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja dr. Vito Svetina, ki je orisal vlogo zamejskega gospodarstva.

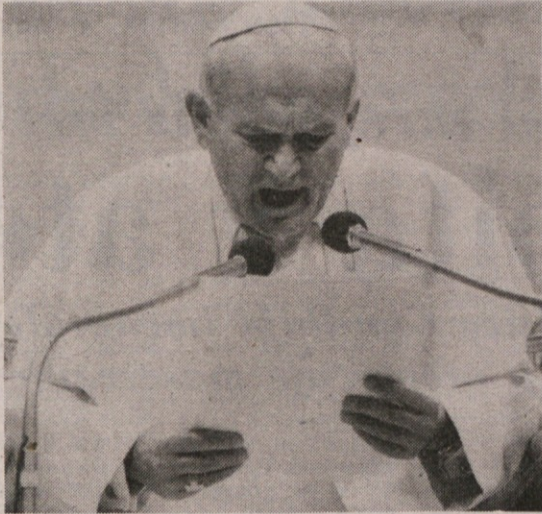
Na svečanost so med drugimi prišli: predsednik SKGZ Race, predsednik goriške pokrajine Cumpeta, deželni odbornik Brancati, zastopnik nadškofa msgr. Ristis, goriški prefekt Pierangeli, podravnatelj goriške podružnice Banca d'Italia Rossi, podpredsednik Ljubljanske banke Krašovec, podpredsednik goriške hranilnice Trombetta, sekretar ZKS Raunik, generalni konzul SFRJ v Trstu Mirošič, zastopnik slovenskih koroških bank Milonig ter številni drugi.

Podelili so tudi priznanje članu za najstarejšo člansko dobo, to je dr. Igorju Franku. Za kulturni spored je poskrbel Tržaški oktet.

Sindikati zavračajo predpogoje Confindustrie

BOLOGNA — Kljub vsem težavam in še obstoječim razlikam se pot delavskih sindikatov k obnovi enotnosti nadaljuje, kot je dokazal tudi včerajšnji skupni shod delegiranih predstavnikov CGIL, CISL in UIL, na katerem so nastopili generalna tajnika Luciano Lama in Giorgio Benvenuto ter Carniti jevi namestnik Franco Marini v bolonjski športni palači.

Tako Lama, kot Marini in Benvenuto so zavrnili preliminarne pogoje, ki jih postavlja Confindustria splošnim pogajanjem z zamrznitvijo pogodbenih pogajanj po posameznih obratih in so poudarili, da je sindikat pripravljen stopiti za pogajalsko mizo takoj, toda brez pogojev in ob proučitvi vseh vprašanj, od delovnega časa do zaposlovanja in reforme plač.

Pogreb poljskega duhovnika bo v soboto v Varšavi

Papež, poljska vlada in Cerkev enotno obsojajo izzivalni umor Popieluszka

VARSAVA — Začudenje, ogorčenje, osuplost, strah: to so prve reakcije v Poljski in po svetu na novico, da so v umetnem jezeru pri Wlocaweku, severno od Varšave, našli truplo poljskega duhovnika Jerzyja Popieluszka.

Papež Janez Pavel II. je včeraj v Vatikanu na srečanju s kakimi 200 Poljaki med drugim dejal, da je »upanje, ki je nesmrtno, še vedno živo«. Vatikan je zelo previdno reagiral na novico o umoru ter izrazil prepričanje, da je ugrabitev in umor delo provokatorjev, ki imajo za cilj destabilizacijo poljske države.

Tudi vsedržavno tajništvo CGIL je ostro obsojalo zločin, ki so ga »zagrešili tisti, ki se borijo proti dialogu med vlado in družbo na Poljskem«.

Tudi na Poljskem so reakcije zelo umirjene. Simpatizerji in bivši aktivisti razpuščenega sindikata Solidarnosc so sledili pozivu njihovega vodje Lecha Walese ter prekalici stavki, ki so ju že napovedali v jeklarni »Huta Warszawa«, kjer je Popieluszko rad maševal, ter v tovarni avtomobilov FSO, da bi na ta način vsaj delno po-

pustila napetost v Poljski.

Vlada se je medtem obvezala, da bo staknila krivce in njihove pošiljatelje, medtem pa je tri ugrabitelje, poročnika Chmielewskega in Penkala ter kapetana Piotrowskega, že izključila iz organizacije poljske enotne delavske stranke notranjega ministrstva. O primeru umorjenega je tudi spregovoril poljski primas Glomp, ki je pozval ljudstvo na molitev ter mirno in omikano reakcijo na tako strahoten zločin.

Tudi poljski tisk se je na široko izrekel o zločinu Popieluszka. »Trybuna ludu« piše o »provokatorski ugrabitvi, ki je naperjena proti pogovoru med vlado in Cerkvijo v tej državi«.

Pogreb nesrečnega duhovnika, ki je postal znan po svojih »mašah za domovino« bo v soboto, udeležil pa se ga bo tudi primas Glomp, ki je zaradi tega odpovedal obisk v Rimu. Duhovnika bodo pokopali na zgodovinskem pokopališču »Powacki« v Varšavi, ki je oddaljen približno tri kilometre od cerkve sv. Stanislava Kostke, kjer je Popieluszko najbolj pogosto maševal.

Po izglasovanju zaupnice vladi v zvezi z Andreottijevo afero

Napetost v večini se je polegla rešitev problemov pa le odložena

RIM — Politično vzdušje se je nenadoma omehčalo. Po vsej verjetnosti je, vsaj za nekaj časa, vladna kriza odložena. Prihodnji teden bi moral biti sestanek tajnikov večinskih strank in predsednik vlade Craxi namerava zaigrati vlogo pomirjevalca nemirnih zaveznikov in predvsem prevladati s svojo avtoriteto nad najbolj živčno stranko, to je republikanci. Prav v tej stranki je bilo namreč v zadnjem času slišati veliko mrmranja, obenem pa je bilo opaziti močne znake pomirjenja odnosov med republikanci in demokristjani, v duhu protisocialistične politike.

Vsekakor, ne glede na izid sestanka tajnikov strank, ostaja preizkusni kamen za vlado tajno glasovanje o primeru Andreotti - Giudice, ki bo v drugi polovici novembra, ko bo morala poslanska zbornica s tajnim glasovanjem potrditi izsledke preiskovalne komisije, ali pa poslati Andreottija pred ustavno sodišče. Mnogi mislijo, da bi bila to lahko ključna priložnost za obračun z zunanjim ministrom, ki so ga v senatu rešili prav pred dvema dnevoma.

V tem vzdušju je potekala včeraj seja vodstva KD. De Mita je uvodoma dejal, da ne obstaja nevarnost krize petstrankarske vlade, ni pa skrival težav sedanjega

stanja. Poudaril je, da je treba preprečiti, da bi postal »solidarnostni duh« sedanje večine nekaj podtalnega; skratka, zavezništvo je treba glasneje okrepiti ter razviti vse »koristne« pobude v ta namen.

Seveda, tudi tu polemik ni manjkalo. Tako je Donat Cattin opozoril, da bo krščanska demokracija tudi v bodoče ostala tiha žrtev vladne stabilnosti, če ne bo takoj reagirala na sedanje stanje in sama prevzela pobudo za odprtje krize. Seveda je Donat Cattin lahko tako odkrit, kajti v stranki sami je v opoziciji, vendar je povsem jasno, da je ta zaskrbljenost med demokristjani dokaj razširjena. Skratka, lahko bi se zgodilo, da Craxi ostane predsednik vlade samo v svojo korist in da medtem krščanska demokracija izgublja na ugledu.

Seveda, tu je še problem Visentinijevih davčnih ukrepov. Še sedaj ni jasno, kako se bo odvijal parlamentarni postopek za odobritev Visentinijevega predloga, jasno pa je, da se ne bo zgodilo nič, dokler ne pride v večini do dogovora. Tako so včeraj socialdemokrati predložili celo goro popravkov in tudi tu polemik ni manjkalo. Kar pa zadeva odnose z demokristjani so včeraj republikanci zanikali, da bi bili zamešetarili Visentinijev paket z Andreottijevo vlado.

R. G.

O delovanju varnostnih služb

Nova spomenica Pazienze

RIM — »Poslovnež« Francesco Pazienza, vpleten v številne sodne preiskave, od katerih zadnja zadeva domnevne odklone v državni varnostni službi SISMI, je po svojem odvetniku iz varnega zatočišča v tujini znova posredoval — tokrat že drugo —

spomenico. Naslovil jo je na namestnika državnega pravdnika Sico, ki vodi preiskavo o varnostnih službah, in na preiskovalnega sodnika Misianija, ki skrbi za preiskavo o zakupih na potresnih območjih v Irpinii.

Pazienza se je tokrat lotil izčrpnega opisa delovanja in strukture tako imenovanega »superesse«, telesa, ki ga je sam vodil v senci SISMI. Posebna poglavja je posvetil založniku Angelu Rizzoliju in podjetniku Alvaru Giardiliju, vpletenemu v preiskavo o Irpinii, zadnji del pa se nanaša na Šamirja Traboulzyja, tajnika arabskega šejka Kashogija, v zvezi z atentatom nanj Pazienza odvrča vsa-ko krivdo.

»Superesse« je po Pazienzovih besedah vodil direktorij petih oseb, organizem pa je tako čudovito deloval da je celo Vatikan (poleg italijanskih politikov seveda) prosil za njegove usluge, ki so šle daleč prek meja italijanske države. Prihodnja številka tednika Europeo, ki je zbudila številne skrbi še preden je izšla, bo po svoje razkrila ta širok delokrog.

Vlak v avtobus: 35 mrtvih

V strahoviti prometni nesreči, ko se je v predmestju Buenos Airesa vlak zaletel na nezavarovanem železniškem prehodu v avtobus, so včeraj zabeležili 35 mrtvih in 30 ranjenih (Telefoto AP)

Sporazum držav OPEC o zmanjšanju proizvodnje in posameznih deležih

ŽENEVA — Petrolejski ministri 13 članic OPEC so včeraj po težavnih tridnevih pogajanjih sklenili uradni sporazum o zmanjšanju proizvodnje in prerazporeditvi deležev skupne prodaje. Če je bil, spriči krize na svetovnem tržišču zaradi prevelike ponudbe in posledičnega padca cen (od uradnih 29 dolarjev za sod), ki ga je še pospešila odločitev Velike Britanije, Norveške in nato še Nigerije (ki je sicer članica OPEC), da pocenijo svojo nafto, sklep o zmanjšanju skupne proizvodnje od 17,5 na 16 milijonov sodov dnevno lahek, je bilo seveda veliko težje določiti žrtve, ki naj bi jih sprejela vsaka članica.

Vendar so ministri, v prizadevanju, da ohranijo enotnost organizacije, ki je že itak ošibljena (OPEC je še pred nekaj leti krila 2 tretjini svetovne porabe, sedaj pa komaj tretjino), dosegli tudi pri deležih zasilen sporazum, po katerem bo največ žrtvovala Saudova Arabija (647.000 sodov manj dnevno), medtem ko bodo druge članice načrpale v povprečju po 10 odstotkov manj nafte iz svojih vrelcev, z izjemo Nigerije in Iraka, ki jima deleža niso zmanjšali, upoštevajoč hude gospodarske težave. Egipt in Mehika, ki sta zasedanju sledila kot opazovalca, bosta baje tudi, vsaj simbolično, zmanjšala proizvodnjo.

Zaradi atentata na papeža

Bolgar Antonov bo moral pred poroto

RIM — Mehmet Ali Agca je sodnikom povedal, da je tudi njegov prijatelj Oral Celik 13. maja 1981 na Trgu sv. Petra streljal na papeža Janeza Pavla II. To je bistvena novost v dolgi obtožnici, s katero je preiskovalni sodnik Ilario Martella, utemeljil odločitev, da pošlje Sergeja Antonova na zatožni klopi zaradi poskusa umora papeža Janeza Pavla II. V dokumentu, ki šteje 1243 strani, so podrobno navedene izjave turškega atentatorja Alija Agce o poteku atentata samega. Dogovor je bil, da bosta na papeža streljala v drugem krogu njegovega obhoda, ko je Agca odvrnil fotoaparat, potegnil izpod suknjiča pištolo in začel streljati. Agca je dejal, da ne ve, ali je na papeža streljal tudi Celik ali ne, kajti sklenjeno je bilo, da bo drugi atentator streljal samo, če bo prvi zgrešil cilj. Po koncu atentata naj bi se oba odpeljala z avtom, ki ga je vozil Sergej Antonov. Oral Celik je baje to res naredil in še istega večera se je na nekem tovornjaku odpeljal v Bolgarijo. Sodnik Martella je torej v celoti potrdil »bolgarsko sled« in besedo ima sedaj porotno sodišče.

LJUBLJANA — Razprava Mitje Ribičiča, ki je na seji predsedstva zvezne SZDL med drugim kritiziral tudi enoletni mandat, oziroma sistem republiško-pokrajinskih ključev pri kadrovanju v federaciji, seveda ni povsod naletela na navdušenje. To je tudi razumljivo, saj so obstajale precejšnje razlike v pogledih že pri uvajanju načela krajših mandatorov. Nekateri pač ne bodo kar čez noč spremenili stališč, če so še pred leti vzklicali, da bi moral enoletni mandat veljati povsod na vseh ravneh in v vsej državi. Na srečo je takrat obveljalo trezno stališče, naj republike in pokrajini Titovo pobudo uveljavijo v skladu s posebnostmi in specifičnimi potrebami ter razmerami.

Tako torej niti ne preseneča, če se je glavna kanonada na Ribičičevo razpravo začela v hrvaškem tisku, kjer se predsedniki in sekretarji dosledno menjavajo vsako leto. Včerajnji list je, recimo zapisal, da se tisti, ki so proti enoletnemu manda-

Po posegu Mitje Ribičiča v predsedstvu SZDLJ

Sposobnost in enoletni mandat

tu, bojijo zase, za svoj položaj — ali pa ne razumejo načela kolektivnega dela. Takšno ostro stališče seveda ne vzdrži dolgo, če ga obravnava življenjsko, brez parol in žerbranja političnih floskul. Tako je več komentatorjev (ne samo v slovenskem tisku — se pravi, da ni res, da so »proti« samo v tej republiki) opozorilo, da mehanično uveljavljanje načela enoletnega mandata vedno in povsod lahko privede do krepitve moči upravnega aparata. Ta ima stalno službo, pozna zadeve in kaj kmalu lahko začne manipulirati s funkcijami, ki se menjavajo na dvanaest mesecev in se po izteku mandata vračajo nazaj v gospodarstvo oziroma na stara delovna mesta.

Glede Ribičičevih opozoril, da nacionalni oziroma republiški ključni ne bi smeli pomeniti, da lahko nekdo zrine na položaj v federaciji tudi nesposobne ljudi, so bili spet najbolj odločni v Večernjem listu. Kriviti ključ za to, da nesposobni »gostujejo« na odgovornih mestih, je resnično zelo enostransko, piše list. Res pa je, da mehanično uporaba ključa lahko privede do nelogičnosti in nesmislov, dodajajo komentator Večernjega lista. Vendar pa je ta problem lahko rešiti, če se izvaja demokratični postopek kandidiranja in volitev.

Nekoliko ostreje je na Ribičičeve teze reagiral član predsedstva zvezne konference SZDL na neki seji v CK Hrvaške. Dejal je, da je iz Ribičičevih stališč možno celo izpeljati nevarno sklepanje, češ da so nekatere nacije sposobnejše od drugih.

To je kajpak neodgovorno podtikanje, saj Ribičič ni govoril o nobenem konkretnem primeru, torej tudi »nevarnega sklepanja« ne bi mogli pripisati njemu. Nekoliko je Rakasovo ost nato na istem sestanku omilil Stipe Šušar, ki je menil, da nobena federalna enota ne bi smela biti tako vztrajna, da bi vsiljevala v vodstvo nekega posameznika, če v drugih republikah in pokrajinah menijo, da ta posameznik ne bi dobro opravljal določene funkcije.

Nestrpne reakcije zanesljivo ne prispevajo k ustvarjalnemu dialogu.

glede vprašanj, o katerih je med drugimi spregovoril Mitja Ribičič. V državi, sestavljeni tako, kot je sestavljena Jugoslavija, brez ključev pri kadrovanju v Beograd res ne more iti. Treba pa je to načelo uporabljati življenjsko, ne pa trmasto, za vsako ceno in ne glede na sposobnosti kandidatov. Najboljši primer življenjskega reagiranja smo lahko videli pred leti, ko je sestavljala vlado Milka Planinc. Mandat za pravosodnega ministra naj bi po ključu pripadel Črni gori, ki pa se mu je takrat odpovedala, ker niso imeli na voljo ustreznega strokovnjaka (zato je mandat podaljšal dotedanji sekretar Janko Česnik). Ni šlo torej za nikakršne komplekse glede večvrednosti ali manjvrednosti narodov, temveč samo za željo, da se sestavi učinkovita zvezna vlada.

Prav to pa je imel bržkone v mislih tudi Mitja Ribičič, ko je načel razpravo o ključih.

Z. ŠETINC

Splošna obsodba umora Gandhijeve Bojazen pred morebitnimi zapleti

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Povsem razumljivo iz zgodovinskih in drugih vezi je tragična smrt Gandhijeve še najgloblje odjeknila v Veliki Britaniji. Predsednica britanske vlade Margaret Thatcher, ki je bila pred časom tarča atentata, se je z žalostjo spomnila »modre kolegice in osebne prijateljice«. Indijo so oropali voditelje izredne hrabrosti, dalekovidnosti in človečnosti, je v sporočilu predstavnikom indijske vlade poudarila Thatcherjeva in dodala, da je Commonwealth izgubil eno najbolj sposobnih in neumornih voditeljev.

Tudi indijska skupnost, ki živi v Veliki Britaniji, je sprejela vest s splošno obsodbo. Le predstavniki skrajnih sikhov so smrt pozdravili kot logično posledico politike Gandhijeve do njihove skupnosti in napovedovali nova teroristična dejanja. Tudi skrajneži pa so poudarili, da se bodo vsestransko zavzeli, da ne bi prišlo do izpadov in obračunavanja med sikhi in hindujci, ki živijo

v Veliki Britaniji.

Smrt Indire Gandhi je globoko odjeknila tudi v državah članicah neuvrščene gibanja. Jugoslovanski voditelji so indijski vladi poslali sožalne brzojavke, obenem pa poudarjali, da sta Indija in gibanje neuvrščeneh izgubila težko nadomestljivega voditelja. Izrazi spoštovanja in žalosti pa se stekajo v Indijo iz vseh držav gibanja, ki mu je predsedovala. Od Bagdada preko Črne celine do Kube in vse Latinske Amerike.

Povsem razumljivo je smrt indijske voditeljice prizadela vse države indijske podceline. V Bangladešu je zavladala prava žalost ob izgubi iskrene prijateljice te mlade države, ki se mora v precejšnji meri zahvaliti prav Indiri Gandhi, če si je priborila neodvisnost in svobodo. Podli umor so obsodili tudi v Šri Lanki. Z ganjenostjo in gnevom je vest o zločinskem umoru sprejel tudi pakistanski predsednik Zia Ul-Hak, ki je kljub številnim vojnam med obema državama poudaril, da je treba politične zločine najostreje obsoditi.

Tudi Sovjetska zveza je najodločneje obsodila teroristično dejanje in izrazila globoko žalost sovjetskega ljudstva, ki je izgubilo iskreno prijateljico. Podobna sporočila prihajajo iz vseh držav vzhodnega bloka. Po Sovjetski zvezi pa so dali še največ poudarka tragičnemu dogodku na Poljskem.

V podobnem slogu so obsodili atentat na predsednico indijske vlade tudi na Zahodu. Predsednik Reagan je izrazil svojo »globoko osebno žalost«, washingtonska administracija pa je že pričela proučevati novonastali položaj in napetosti, ki jih uvaja smrt Indire Gandhi na indijsko podcelino. V glavnem prevladuje na Zahodu poleg samoumevnega ogorčenja izredna zaskrbljenost, saj se vsi bojijo morebitnih posledic in vala nasilja in medsebojnega verskega in etničnega obračunavanja, ki ga bi lahko sprožil večerajšnji umor. Obenem se na Zahodu bojijo, da bi destabilizacija Indije negativno vplivala na vso indijsko podcelino in širše območje Azije.

Trije velikani neuvrščeniosti

Naser, Gandhijeve in Tito — trije velikani, ki so odločilno pripomogli k razvoju neuvrščene gibanja

KDO SO SIKHI, MORILCI INDIJSKE PREDSEDNICE

NEW DELHI — Kdo so sikhi, versko - vojaška sekta, iz vrst katere po zagotovitvi indijskega notranjega ministristva izhajajo morilci premiera Indire Gandhi?

Štejejo 16 milijonov pripadnikov in torej predstavljajo le dva odstotka indijskega prebivalstva, družijo pa jih posebna veroizpoved, ki je nekakšna mešanica med brahmanizmom in islamom, nastala v 16. stoletju na pobudo ustanovitelja, guruja Nanaka. Sikhi se že dobro desetletje upirajo osrednji državni oblasti in zahtevajo avtonomijo oziroma neodvisnost države Pundžab, kjer predstavljajo večino prebivalstva.

Najbolj krvav dogodek tega boja izhaja iz preteklega junija, ko je indijska vojska zasedla Zlato svetišče v Amritsaru, za katerega zidove se je zatekel tudi integralistični vodja sikhov Bhindranvala z nekaj sto dobro oboroženimi privrženci. V polemiki z zmernejšimi voditelji stranke Akali Dal,

ki jim je očital, da »ližejo Indirine čevlje«, je z orožjem zahteval, naj osrednja vlada brezpogojno sprejme listino s 45 zahtevami, ki so jo sprejeli na strankinem kongresu leta 1973. Znano je, da se je zasedba Zlatega svetišča končala z uradnim obračunom 646 mrtvih (med katerimi je bil tudi Bhindranvala) in več sto ranjenih na obeh straneh.

Bistvene zahteve sikhov zadevajo poleg avtonomije za Pundžab tudi ponovno definicijo njegovih meja (pripadlje naj bi mu tudi sosednje dežele, v katerih govorijo jezik sikhov pundžabi), večjo udeležbo sekte v indijski vojski, nemešavanje New Delhija v notranje zadeve Pundžaba, prenašanje verskih obredov sikhov po vsem ozemlju Indije preko radia, posebno zakonodajo o sklepanju zakona, delovanju in družinskih zadevah sploh ter spremembo 25. člena indijske ustave, ki po mnenju sikhov njihovo veroizpoved podreja hinduizmu.

Življenje Indire Gandhi dosledno posvečeno boju za napredek Indije

NEW DELHI — Življenje Indire Gandhi ni bilo nikoli lahko. Rojena v Allahabadu v Utar Predešu na zahodu Indije leta 1917 kot edina hčerka bodočega indijskega ministrskega predsednika Džaharlala Nehruja od 1947 do 1967, je že zgodaj okusila preganjanje svoje družine.

Študirala je zgodovino v Oxfordu ter tam spoznala svojega bodočega moža Feroza Gandhija, ki pa nima nič skupnega z »mahatmo« Gandhim, ki ga je ubil neki hinduistični ekstremist 30. januarja 1948. Ob izbruhu druge svetovne vojne se je leta 1942 vrnila v Indijo ter se kmalu poročila. Skupno z možem je prestala 13 mesecev zapora, leta 1947 pa je postala očetova tajnica, ko so slednjega izvolili za indijskega ministrskega predsednika. Istega leta se je še ločila od moža ter se s sinovoma Radživom in Sandžajem preselila v New Delhi, da bi tam bolj opravljala svoje delo tajnice.

Leta 1955 je sprejela svojo prvo uradno politično funkcijo: postala je članica tajništva stranke kongresa, ki vlada Indiji že od samostojnosti te države. Indira Gandhi je že leta 1959 postala predsednica stranke kongresa, od januarja 1964 pa je dejansko nadomeščala očeta v funkciji ministrskega predsednika, ker je bil Nehru že zelo bolan.

Po očetovi smrti maja 1964, je njegov naslednik po-

stal Lal Bahadur Šastri, Indira pa je postala minister za informacije in telekomunikacije. Po Šastrijevi smrti je nastopil njen čas: na zahtevo velike večine članov njene stranke, je postala ministrska predsednica ter se takoj lotila največjega problema, ki tare državo Indijo: lakota.

Leta 1967 je prestala prvi atentat: kamen nekega »oboževalca svetih krajev« jo je tako močno zadell, da so jo morali operirati. Dve leti kasneje so jo zaradi notranjih razprtij izključili iz stranke kongresa, leta 1971 pa je po veliki volilni zmagi postala njena predsednica.

Vendar pa so se za Indijo in samo Indiro Gandhi napovedovali hudi časi. Ministrsko predsednico so obtožili ilegalnega vodenja volilne kampanje ter ji odvzeli visoko funkcijo. Vendar pa je Gandhijeva vse svoje politične nasprotnike nato prehitela ter jih dala aretirati, junija 1975 pa vzpostavila izredno stanje v državi. Zaradi korupcije so jo nato aretirali leta 1977, po volilni zmagi januarja 1980 pa je spet postala uradna voditeljica Indije, kar je ostala vse do svoje smrti. Lani je v krvi zatrla upor sekte sikh, ki so ji obljubili maščevanje. Predvsem ji niso odpustili, da je junija letos odredila vdor vojakov v zlati tempelj sikhov v Amritsarju, ki je najsvetejše za to indijsko sekto. V tempelj se je zateklo več tisoč integralistov, žrtve med sikhi pa je bilo baje več sto.

Spominski izlet treh naših društev v Mauthausen in srečanje s koroškimi Slovenci v Pliberku

V ponedeljek zvečer so se vrnili udeleženci spominskega izleta v nacistično taborišče Mauthausen, ki so ga skupno organizirala tri naša društva, Ivan Grbec iz Škedenja, Primorsko iz Mačkolj in društvo Rovte-Kolonkovec. Avtobus s člani društva iz Mačkolj se je vrnil že v noči med nedeljo in ponedeljkom, ker ni vključil v svoj program obiska Salzburga.

Ko sem pisala nekaj spominski članek pred odhodom na ta izlet, mi je bilo težko pri srcu, kot je moralo biti težko vsem tistim, ki smo odhajali s tem izletom v kraj grozote in muk zato, ker smo tam izgubili svoje, ali pa smo na lastni koži občutili, kaj so pomenila in kaj so bila ta taborišča smrti.

Danes, ob povratku s tega izleta je, vsaj meni pri duši še teže in morda tudi mnogim drugim je pri srcu tako, kot meni. Ko smo daleč občutili eno bolečino, ko se človek sooči s stvarnostjo, ko zagleda zidove taborišča, tista ogromna vrata, skozi katera je prihajalo v taborišče na tisoče in tisoče ljudi iz vseh krajev, odšlo pa jih je živih le peščica, potem se žalost, obup podvojita, potem se zbudijo vsi tisti grozni spomini, ki so jih z nami vred občutili tudi vsi mladi udeleženci iz leta, ki so z nami jokali, z nami trpeli. Ko sem jih ob koncu izleta vprašala, če je prav, da se tudi mladi spoznavajo s to stvarnostjo, s to resničnostjo, so mi odgovorili, da je prav. »Mi moramo vedeti, kako je bilo, če hočemo pravilno usmeriti naše življenje in tudi naš boj za mir, svobodo in bratstvo med narodi.« mi je dejala ena izmed mladih udeleženk. In mislim, da so bili njih misli vsi ostali.

Sam izlet, o katerem je govor, je bil razdeljen na dva dela. Prvi je

bil posvečen obisku koroških Slovencev in sicer prosvetnemu društvu Kralj Matjaž v Pliberku (društvo deluje v Libuči pri Pliberku). Omenjeno društvo je bilo že gost švedskega društva Ivan Grbec ter je šlo takrat takorekoč za vrnitev obiska. Člani domačega društva so nas pričakali v Pliberku, kjer so stekle tudi prve pozdravne besede, ki jih je prvi izrekel dr. Matevž Grilc, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev in tudi častni predsednik domačega društva. Izrazil je pomen takšnih medsebojnih obiskov in pa željo po čim tesnejši povezanosti med obema manjšinama. V nekaj besedah se mu je zahvalila članica in pevovodkinja kulturnega društva in ženskega pevskega zbora Ivan Grbec iz Škedenja Marta Werk-Volk, potem pa je bilo le toliko časa, da smo si vsi podali roke, si nazdravili, saj je bilo le malo časa do začetka koncerta švedskega društva in mačkoljanskega pevskega zbora v kraju Vogrče, v bližini Pliberka.

Dvorana, v kateri je bil koncert, ni majhna, vendar je bila tokrat premajhna, da bi lahko sprejela vse,

ki so želeli biti na tem koncertu. Moram reči, da sta se oba zbora, ki ju vodi Marta Werk-Volk na ta nastop dobro in vestno pripravila in da sta celotni program, v katerega sta vključila po eno koroško — švedski »Pojdam u rute«, mačkoljanski pa »Rož, Podjuna, Zila« zelo dobro izvedla tako, da sta žela res zaslužen priznanje s strani hvaležnega občinstva. Ob koncu sta nastopila še skupno s spletom partizan-skih, borbenih pesmi, ki jih je z re-

citacijo povezoval Drago Gašperlin, ki je bil tudi sicer napovedovalec celotnega večera. V počastitev gostov je nastopil tudi domači pevski zbor Kralj Matjaž, sledila je izmenjava daril, pa še pozdravi dr. Grilca, Davida Stefaniča v imenu društva Primorsko in podpisane v imenu švedskega društva, oziroma v imenu vseh udeležencev izleta. Bilo je to lepo in pristrčno srečanje takšno, ki daje in vpliva poguma predstavnikom ene in druge manjšine.

V nedeljo se je nadaljevala pot proti Mauthausnu, s kratkim postan- kom v Linzu, kjer je bilo kosilo. Mauthausen je oddaljen od Linza kakih 30 km, vendar je bilo med izletniki čutili nervozo, napetost, pač vse tisto, kar so lahko izletniki občutili v tistih trenutkih.

In ko smo se pripeljali pred vhodna vrata tega zloglasnega in enega najhujših uničevalnih taborišč, smo jih našli zaprta (v oktobru so uvedli jesenski urnik, po katerem se zapira taborišče ob 15. in ne ob 17. uri, kot so bili organizatorji seznanjeni). Kakšni so bili v tistem trenutku občutki udeležencev, je težko,

ali pa sploh nemogoče povedati. Prva reakcija je bila ta, da se naslednjega dne vrnejo in da napravijo v taborišču komemoracijo, kot so si jo zamislili. Načrt ni bil uresničljiv, predvsem zaradi tega, ker so se izletniki iz Mačkolj še tisti večer vračali domov, razen tega pa tudi šoferji avtobusov niso imeli dovoljenja za takšen podaljšek potovanja.

Tako je bila samo kratka svečanost v podružnici Mauthausna - Gusnu. Prišli smo tja, ko je bila že polna tema. Svečke, ki smo jih prilepili na ostenje, so osvetljevale ta grozni kraj smrti, kjer stoji v sredini krematorijska peč. Tu je tiho izzvenela žalostinka, ki so jo pevke med jokom in solzami komaj izvedle. Podobno so se s pesmijo oddolžili spominu žrtve pevci mačkoljanskega pevskega zbora.

Linz, ki je sicer znan po svoji hladni in deževni klimi, je izletnike pozdravil naslednjega dne z lepim vremenom in soncem. Tako smo si lahko ogledali to mesto, poznano v svetu po svojih glasbenih prireditvah, ki privabljajo tujce iz vsega sveta, poznano tudi po tem, da se je tu rodil eden najslavnejših skladateljev Mozart. Ogledali smo si lahko resnično vzgledno vzdrževano mesto, kjer so vse stavbe ohranile svojo prvotno zunanost, kjer diha človek čase in zgodovino tega kraja tako rekoč v vsej njegovi veličini in tudi v nespremenjeni obliki.

Pot proti domu je bila dolga, naporena. Mlade pevke in mlajši udeleženci so jo doživljali s petjem slovenskih pesmi, ostali z molkom, v mislih še vedno v kraju, v katerega so bili v glavnem namenjeni, pa ga na žalost niso mogli počastiti s svojo pesmijo, recitacijo, s svojo prisotnostjo.

NEVA LUKES

Na ponedeljkovem sestanku na sedežu Kmečke zveze

Širše soglasje za dosego sprejemljive rešitve glede načrtov za ljudske gradnje na Opčinah

Pereče vprašanje načrtov za ljudske gradnje na Opčinah je bil glavni predmet razprave na ponedeljkovem sestanku na sedežu Kmečke zveze, katerega so se udeležili predstavniki združenj Carimavo in ACLI in političnih strank KPI (pokrajinski tajnik Poli in občinski svetovalec De Rosa), PSI (občinski svetovalec Jagodic) in SSK (predstavnik openske sekcije Artač s sodelavcem).

Tajnik KZ Bukavec je uvodoma orisal celotni postopek, ki je privedel do sedanjega stanja; predvsem pa je podčrtal obvezo, ki so jo v občinskem svetu sprejele vse demokratične sile in tudi LpT, da občinska uprava ne bo intervenirala v periferiji, dokler ne bo opravljena revizija vseh načrtov PEEP v tržaški pokrajini. Kljub tej obvezi pa je LpT (iz katere vrst sta bila župan in odbornik za urbanistiko) julija lani dodelila za drugim zazidljiva področja, na katerih zgraditi ljudska stanovanja. Takratni odbornik Rossi je sprejel ta ukrep, ne da bi bili prizadeti lastniki in njihove organizacije sploh obveščeni o zadevi. Tudi rajonski svet je bil o tem seznanjen prav v zadnjem trenutku.

Zaradi takega postopanja so bili lastniki in njihove organizacije prisiljeni nastopiti v obrambo svojih interesov. S tem se je začela njihova križna pot; niti s strani pristojnega odbornika in župana niso bili deležni večje pozornosti. Na prvem srečanju je župan Richetti med drugim izjavil, da občinska uprava ne bo spreminjala tega, kar so naredili njeni predhodniki, odbornik Pacor

pa je bil radikalnejši in izključil kakršnokoli spremembo načrtov. Izjavil je celo, naj se prizadeje kar pritožijo na sodno oblast, če so po njihovem mnenju kakšne nepravilnosti. Potom KZ so se prizadele res obrniti na upravno sodišče, ki je medtem razveljavilo županov odlok o začasnih zasadbi zemljišč, tako da se mora sedaj ta postopek začeti znova.

Če nočejo zadržati izgubiti deželnih finančnih prispevkov, morajo začeti z gradnjami; v tej situaciji pa obstaja veliko odprtih problemov, ki gredo od pomanjkanja primarne in sekundarne urbanizacije in predvsem kanalizacije. Zadržke so sedaj v časovni stiski: da ne bi izgubile denarja, je pristojni odbornik pozval župana, naj izda novo odredbo o začasnih zasadbi zemljišč in naj zaprosi policijske organe za pomoč, v kolikor bi se lastniki uprli vstopu na zemljišča. Da je prišlo do takega kritičnega stanja, je treba glavno odgovornost vsekakor pripisati prav občinski upravi, ki je ostala gluha na vse alternativne predloge.

Na ponedeljkovem sestanku je prišlo jasno do izraza, da se prizadeje ne borijo zadržkam; borijo se za rešitev problema in zato tudi predlagajo alternativne rešitve. Vse to delajo, da bi se izognili nekoristnim trenjem. S svoje strani so zadržke, posebno Carimavo, izrazile pripravljeno, da bi se preselile na druga področja, ki bi jim jih morala dodeliti občinska uprava. Za nekatere zadržke (Štajpce, ACLI, Trieste 80), ki so jim bila dodeljena zemljišča na 4. in 5. področju,

bi bila premestitev skoraj nemogoča, ker so že izpolnile nekatere obveznosti.

Politični predstavniki vseh prisotnih strank so na sestanku podprli stališča prizadetih in KZ ter izrazili pripravljenost do »pritiska« na občino, da bi poskrbela za drugačne lokacije za ljudske gradnje; to pa zlasti zato, ker na omenjenih področjih obstajajo določeni nepremostljivi problemi (glede urbanizacije in gradbenih norm); v pristojnih občinskih uradih prav zaradi tega prevladuje težnja, da je treba celotno zadevo korenito proučiti in za ljudske gradnje izbrati drugačne lokacije. V tem primeru bi bilo treba vsekakor pohiteti in »pritiskati« na občino, prizadeje in njihove organizacije pa bi morali s svoje strani posredovati alternativne lokacije. Predstavniki strank so tudi izrazili pripravljenost, da sodelujejo v kakšnem takem odboru, ki bi pripravil in nato posredoval indikacije občinski upravi za drugačne lokacije. V tem oziru je stvar že stekla.

Dodati gre tudi, da zadržke ne vztrajajo, da bi zasedle trenutno najbolj sporno zemljišče (ob levi strani pokrajinske ceste v smeri proti Opčinam, v bližini vojašnice).

Jasno je, da v taki perspektivi sili širše soglasje k temu, da bi se našla, če bi se lastniki strinjali, kompromisna rešitev, ki v principu ne bi bila zadovoljiva, koristnejša pa od kakšne Pirove zmage, katere posledice bi bile še hujše.

ALEKSANDER SIRK

Deželno tajništvo SSK o Craxijevih trditvah

Deželno tajništvo SSK nam je poslalo svoje stališče v zvezi z govorom, ki ga je imel ministrski predsednik Craxi v Trstu.

Ministrski predsednik poslanec B. Craxi je na slovesni proslavi 30-letnice vrnitve Italije v Trst imel na Trgu Unità priložnostni govor, v katerem so med drugim nekatere trditve, ki jih ne moremo neprizadeto prezreti, pa čeprav gre za izjave samega predsednika vlade. Začudilo nas je zlasti tako izrazito poudarjanje italijanstva Trsta in pa trditve, da ni odprt noben pereč problem v zvezi z manjšinami. Govorec o mirovni pogodbi po drugi svetovni vojni, je predsednik Craxi dobesedno dejal: »Izpodbijalo se je italijanstvo Trsta in okrog mesta se je začrtala kričnava, utesnjevalna in groteskna meja glede na socioekonomske probleme.« Vsekakor čudna in nesprejemljiva izjava najvišjega vladnega predstavnika in hkrati vsedržavnega tajnika Italijanske socialistične stranke, ki bi mu moralo biti tuje poudarjanje kakršnega koli nacionalizma in zlasti še tu ob meji.

Tudi trditve, da »ni odprt noben boleč problem slovanskih manjšin v Italiji in italijanskih v Jugoslaviji«, je zelo poceni. Ali vprašanje globalne zaščite Slovencev ni noben »boleč problem«?

Katinara: šolski skrbnik za preselitev v kasarno

Vprašanje učnih prostorov na katinarskih šolah ostaja poldrugi mesec po začetku pouka še vedno odprto. Slovenski starši so v začetku tedna spet posegli pri šolskem skrbniku, da bi se vsa zadeva premaknila z mrtve točke, kljub temu pa ostaja položaj na obeh slovenskih šolah, na osnovni šoli Milčinski in oddelku nižje srednje šole Sv. Ciril in Metod še vedno zapleten.

Slovenski starši so se na skupščini v ponedeljek zvečer zmenili, da bodo poslali dijake 2. razreda nižje srednje šole spet v učilnico v prvem nadstropju poslopja na Reški cesti, da bi tako protestirali zoper pregraditev učilnice z opekami. Taka pregraditev — so menili starši — ne bo »začasna«, kot je bilo domenjeno ob preinitvi protestne akcije pred tedni, temveč trajna. Slovenski dijaki so se tako v torek preselili iz začasnih prostorov osnovnošolske telovadnice v matično učilnico, kjer so sledili pouku tudi večeraj.

V torek so se slovenski starši spet zglasili pri šolskem skrbniku De Rosi. Njihov poseg je tako spodbodel skrbnika, da je na vrat na nos sklical sestanek na katinarski srednji šoli, na katerega je »povabil« tudi občinska odbornika Vattovani in Barija, arhitekta Silo in vodjo higienske službe Botteghella, katerim se je pridružil še italijanski didaktični ravnatelj Maggi. Skupno so si ogledali najprej poslopje na Reški cesti, nato še prostore

v bivši policijski kasarni, kamor bi morali preseliti enega od italijanskih razredov. Med ogledom je italijanski ravnatelj ponovil, da je prostor neuporaben, da bi ga bilo treba prepleškati, urediti električno napeljavo, popraviti stranišča, pobarvati rjasto ograjo na dvorišču. Šolski skrbnik je bil mnenja, da je prostor primeren za pouka in odredil takojšnjo preselitev italijanskega razreda potem ko bodo prostor prepleškali. Na ta način naj bi 3. razred osnovne šole Milčinski končno dobil svojo učilnico v poslopju v Ul. Marchesetti. Šolski skrbnik se je tudi izrekel za takojšnjo pregraditev učilnice nižje srednje šole, in to z opekami.

Slovenski starši so priredili v torek zvečer skupščino, na katero so povabili predstavnike političnih sil. Na srečanju so zastopnikom KPI, PSI in SSK orisali položaj na obeh katinarskih šolah in jih zaprosili za poseg pri pristojnih oblasteh. Predstavniki strank so zagotovili, da bodo posegli pri prefektu in tržaškem županu.

● General Felice Grosso je prevzel poveljstvo oklopne brigade Vittorio Veneto na Opčinah.

● V nedeljo ob 17.30 bo v gostilni Fermo v Ul. San Cilio 26 praznik včlanjevanja, ki ga prireja sekcija KPI Vostok. Podoben praznik bo ob 16. uri v Domu pristaniških delavcev na pobudo sekcije Curiel.

Pobuda naših bančnih zavodov ob svetovnem dnevu varčevanja

Hranilne knjižice za najboljše dijake

Trije slovenski bančni zavodi na Tržaškem, Tržaška kreditna banka, Hranilnica in posojilnica na Opčinah in Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica iz Nabežine, so tudi letos ob svetovnem dnevu varčevanja nagradili najboljše dijake slovenskih višjih srednjih šol v šolskem letu 1983/84. S pobudo, ki jo je koordiniralo Slovensko deželno gospodarsko združenje, so želeli naši bančni za-

vodi izreči priznanje dijakom za njihov trud in uspešen študij, je pred podelitvijo hranilnih knjižic na zavodu Stefan podčrtal predsednik openske hranilnice Pavel Milič, ravnatelj SDGZ Vojko Kocjančič pa je naglasil naj bodo priznanja še nadaljnja spodbuda ne le k varčevanju samem, ampak tudi k investiciji, ki jo dajejo dijaki v svoj študij, v svoje znanje. »Naša skupnost potrebuje

tako znanje, potrebuje sposobne kadre, kar pa je mogoče doseči le s trdim delom in angažiranjem. Ta pot se začne že v šoli, prav zato so se naši bančni zavodi odločili, da s svojimi priznanji še bolj stimulirajo dijake, ki so se izkazali pri študiju,« je zaključil Kocjančič.

Podelitve hranilnih knjižic so se poleg nagradjenih dijakov udeležili ravnatelji naših višjih srednjih šol Pino Rudež (ki je kot gostitelj tudi pozdravil goste), Ivan Černic, Elvi Slokar in Laura Abrami, predstavniki slovenskih bančnih zavodov na Tržaškem: predsednik openske hranilnice Pavel Milič in ravnatelj openske hranilnice Drago Gantar, podpredsednik nabrežinske hranilnice Alojz Marković in sodirektor Tržaške kreditne banke Adrijan Semeter ravnatelj SDGZ Vojko Kocjančič.

Hranilne knjižice z zneskom 200 tisoč lir so prejeli naslednji dijaki: Walter Auber, Stefano Kralj, Renato Antler in Karim Germani (vsi s poklicnega zavoda Stefan), Elizabeta Spetič, Maja Štoka, Lucia Počkaj, Erica Oberdank, Katja Pirc in Daria Gherlani (vse trgovski zavod Zois), Susanna Strin (znanstveni licej Prešeren), Fedra Paclich in Maja Ukmar (klasični licej Prešeren), Elena Micali (vzgojiteljska šola), Erica Veglia in Alenka Sancin (učiteljske Slomšek).

OBVESTILO O SPREJEMU IN POLOGU SPLOŠNE VARIANTE K SPLOŠNEMU OBČINSKEMU REGULACIJSKEMU NAČRTU, S PRILAGODITVIJO K DEŽELNEMU URBANISTIČNEMU NAČRTU

ŽUPAN

v smislu in na podlagi čl. 20 D.Z. št. 23 z dne 9. aprila 1968, spremenjenega s čl. 18 D.Z. št. 30 z dne 17. julija 1972,

sporoča,

da je bila sprejeta s sklepom občinskega sveta št. 25/C z dne 18. oktobra 1984 varianta k splošnemu občinskemu regulacijskemu načrtu s prilagoditvijo k deželnemu urbanističnemu načrtu.

Izdelki variante bodo na razpolago v občinskem tajništvu na ogled občinstvu, in sicer, ob delavnikih od 9. do 12. ure, ob praznikih pa od 10. do 12. ure. Na razpolago bodo 20 dni zaporedoma in sicer od datuma objave tega obvestila v Listu pravnih glasov tržaške pokrajine.

Med časom pologa in naslednjih 20 dni bodo lahko ustanove in zasebni predstavitelji županu zgonske občine morebitne pismene pripombe v zvezi z načrtom, in to na kolkovanem papirju za 3.000 lir. Morebitni dopolnilni grafični elaborati pripomb morajo biti predstavljeni na kolkovanem papirju.

Zgonik, 23. oktobra 1984

ŽUPAN
(Josip Guštin)

Kmalu v tisku četrta zvezek o manjšinski konferenci

Čeprav je poteklo že dobro desetletje od mednarodne konference o manjšinah in se že govori o drugi konferenci (takšen je bil namreč pred kratkim predlog komunistične skupine pokrajinskemu odboru) še ni bilo objavljeno vse gradivo, ki je izšlo s konference. Doslej je pokrajinska uprava v daljših presledkih objavila tri zvezke. Sedaj kaže, da se je zadeva spet premaknila. Od večeraj je vest, da bo odbornik Zorko Harej v kratkem izročil tiskarni gradivo za četrta zvezek. Želeli je, da bo publikacija čimprej izšla in da ji bo pokrajinska uprava posvetila vso tisto pozornost, ki jo zasluži, kot je želeli, da bi sprejela predlog o sklicanju druge mednarodne konference o manjšinah.

Četrta zvezek bo vsekakor obsegal posege Karla Šiškovca (Problemi pravic Slovencev v Italiji), Slovenske skupnosti in Slovenske demokratske zveze (Slovenci v deželi Furlaniji - Julijski krajini), prof. Gordia Valusia in prof. Vladimira Klemenčiča (Odprta meja med Italijo in Jugoslavijo in vloga manjšin), prof. Theodora Vaiterja (O konceptu »narodne skupnosti«), prof. Gazdoda Zajmija (Omejevalni značaj sporazumov o zaščiti manjšin po prvi svetovni vojni in njen vpliv na ustavno obravnavanje narodnih manjšin), Francija Zwitter (Pravna zaščita koroških Slovencev), Pina Degrossija (Položaj narodnostnih pripadnikov skozi občinske

statute), Lea Fusillija (Samoupravljanje in italijanska narodnostna skupnost v SR Sloveniji), A. Hafnerja (Problem manjšine v Šviciji), prof. Janka Jerija (Konfrontacija med določili za zaščito manjšin posebnega statuta v okviru Londonskega sporazuma in drugimi podobnimi dvostranskimi sporazumi v Evropi), Koče Jončiča (Splošne težnje držav pri reševanju manjšinskih problemov) Gabriela Moensa (Oblike zaščite manjšin znotraj neke države) in Borisa Raceta (Politični boji Slovencev na Tržaškem, Goriškem in v Beneški Sloveniji za svoje narodnostne pravice).

Kako je z javnimi kopalnicami?

Rezultati raziskave, ki jo je o stanju občinskih kopalnic naredila služba za medicino dela pri KZE, so pokazali, da so trije taki objekti (v Ul. Manzoni in v Ul. Veronese ter na Trgu Libertà) v zelo slabem stanju. Komunistični občinski svetovalec Fausto Monfalcon je zato zaprosil pristojnega občinskega odbornika za vrsto pojasnil tudi v zvezi z izjavami, ki jih je odbornik posredoval tisku glede združitve javnih kopalnic in zaprtja tistih, ki se uporabljajo v manjši meri. To vprašanje je Monfalcon zastavil občinskemu odboru.

Tekmovanje treh mladinskih krožkov v poznavanju sodobne glasbene kulture

V soboto, 3. novembra, bo na Proseku za nas neobičajno tekmovanje. Pomerili se bodo, ne v športu, temveč v glasbeni kulturi trije zamejski mladinski krožki. Pobudo za to tekmovanje je dal mladinski krožek s Proseka in Kontovela. Na tekmovanju bosta sodelovala še mladinski krožek od Banov in mladinski odsek KD Vesna iz Križa, ki jih bodo sestavljali po štirje člani posameznih krožkov. Odgovarjati bodo morali na vprašanja, ki so tesno povezana z moderno glasbo in ki jih je sestavila skupina strokovnjakov, ki bo tudi preverjala točnost odgovorov. Poleg navedenih ekip bo popestril večer še zamejski kantavtor Ivo Tul, vse skupaj pa bo povezoval Bob Pankri. Vsekarer bo tudi publika prišla na svoj račun, saj so si prireditelji zamislili zabavno igro, pri kateri bo sodelovalo šest izžrebanih gledalcev. Zmagovalca pa bosta imela pravico, da se brezplačno udeležita izleta na Dolenjsko, ki ga bo domači krožek priredil 8. decembra. Torej za vse veseljake in ljubitelje glasbe je zbirališče v soboto, 3. novembra, na Proseku v Sošcevi hiši ob 20.30.

V Trstu zasedanje speleološke reševalne službe

Od danes do nedelje, 4. novembra, bo v Trstu IV. vsedržavno zasedanje speleološke sekcije Italijanske gorske reševalne službe. Srečanje bo priložnost za izmenjavo informacij in izkušenj na področju jamarске reševalne službe.

Upoštevaajoč dejstvo, da se jamarstvo iz leta v leto precej hitro razvija, zlasti še v naših krajih zaradi bližine številnih kraških jam, bo zasedanje precejšnje važnosti. Iz statističnih podatkov je razvidno, da je v Italiji v desetletju 1971-80 število nesreč v jamah poraslo za 120 od sto v primerjavi s prejšnjim desetletjem. Zabeležili so 214 nesreč, pri katerih je bilo skupno 18 mrtvih, 82 hudo ranjenih in 79 lažje ranjenih. Tudi v teh zadnjih letih je bilo precej nesreč. Od 1981 do 1983 jih je bilo kar 58 z 10 mrtvimi. Jasno je torej, da je potrebna čimbolj učinkovita in specializirana reševalna služba.

Zasedanje bo poleg poročil in razprave obsegalo tudi praktični prikaz reševanja v podzemlju. Takšen prikaz podvodnega reševanja ter celo uporabe helikopterja pri reševanju ponesrečenih jamarjev bo danes. Jutri ob 15. uri pa bodo demonstrativne vaje v jami pri Briškikih, ki bo seveda odprta tudi za javnost.

Naš spomin bo danes hvaležno pri padlih za svobodo

Šolarji in dijaki s cvetjem okrasili grobove in spomenike naših padlih

Danes je 1. november — dan, ko se še posebej z žalostjo, a tudi s ponosom v srcu spominjamo naših dragih, ki so padli, oziroma dali svoje življenje v boju za svobodo, mir in boljše razumevanje med narodi v svetu. Ni ga groba, ni ga spomenika, niti spominskega obeležja, ki ne bi imel danes vsaj šopka svežega cvetja.

Poleg svojcev, ki so v teh dneh na grobovih svojih in pred spomeniki padlim, so tudi borčevske in vaške organizacije in šole tiste, ki so, ali bodo še danes poskrbele za krajše spominske svečanosti. Med organizatorji spominskih svečanosti so tudi občinske uprave, med temi je tržaška občinska uprava včeraj polagala vence pred spominska obeležja v Trstu, med drugim v Ul. Ghega, na opeškem strelišču, v Ul. Massimo D'Azeglio, v tržaški Rižarni, na tržaškem pokopališču in v spominskem parku, danes pa bo položila šopek cvetja tudi pred spominsko ploščo partizanski borki Almi Vivodi v Ul. Pindemonte.

Med številnimi spominskimi svečanostmi, ki so tokrat potekale v svečanejšem vzdušju, v poudarku na žrtve padlih in njihove ideale, ki so jih vodili in za katere se moramo tudi še danes boriti, če hočemo graditi mir, tu ob meji pa tudi dobrososedske odnose, naj omenimo svečanost pred spomenikom padlim v Čedadu v videmski pokrajini, ki so se je u-

Konzul SFRJ Banko polaga venec pred spomenik na Gročani, kjer so se zbrali tudi vaški šolarji

deležili predstavniki krajevnih oblasti ter borčevskih organizacij s to in onstran meje. Med govorniki je bil tokrat tudi jugoslovanski generalni konzul v Trstu Drago Mirošič, ki je v slovenščini in italijanščini poudaril prav te misli.

Pomembna svečanost je bila včeraj tudi pred spominsko ploščo pred vhom v ladjedelnicu v Tržiču, kjer so se poleg podžupana, borčevskih organizacij, jugoslovanskega generalnega konzula Mirošiča, udeležili tudi številni delavci, ki so se tako spomnili

slovenskih in italijanskih tovarišev, ki so padli v boju proti nacifašizmu.

Zelo občutene spominske svečanosti z udeležbo otrok vseh domačih šol so bile včeraj v Dolini, kjer so otroci slovenske in italijanske šole pripravili recitacije in zapeli nekaj pesmi pred spomenikom padlim v Boljuncu, Borštu, Gročani, pa tudi otroci osnovnih šol na Katinari, v Bazovici in drugih krajih na Tržaškem so okrasili grobove in spominska obeležja padlih in se s pesmijo in recitacijo spomnili njihove žrtve.

PROGRAM SVEČANOSTI V MESTU IN OKOLICI

Največ spominskih svečanosti ob dnevu mrtvih bo kot običajno na sporedu danes. Zelo pomembna svečanost bo tako danes zjutraj pred začasnim spomenikom padlim v NOB iz Škednja, s Kolonkovec in od Sv. Ane, na kateri bosta poleg društev Ivan Grbec in Rovte - Kolonkovec sodelovala tudi PD Kolonkovec - Ženjan in Dom Jakoba Ukmarja iz Škednja. Na slavnosti, ki se bo začela ob 11. uri, se bodo domačini spomnili padlih in obenem spet izpričali svoj protest, ker pristojne oblasti (v prvi vrsti tržaška občina) niso še izdale dovoljenja za postavitve spomenika. Na današnji komemoraciji bodo nastopili združeni pevski zbori, vmes pa bodo na programu recitacije.

Pokrajinski odbor VZPI - ANPI bo imel danes ob 11. uri spominsko svečanost pred grobovi bazoviških junakov in Pinka Tomažiča, v Ul. Ghega in na strelišču na Opčinah, ob 11.30 pa še pred grobnico borcev JLA na tržaškem vojaškem pokopališču in ob 12. uri v Rižarni. Devinsko - nabrežinska uprava bo danes položila venec pred spomenike padlim s sledečim urnikom: ob 9. uri pred županstvom, ob 9.10 v Slivnem, ob 9.20 v Medji vasi, ob 9.30 v Devinu, ob 9.40 v Cerovljah, ob 9.45 v Mavhinjah, ob 9.50 v Prečniku, ob 9.55 v Trnovci, ob 10. uri v Praprotnu, ob 10.05 v Šempolaju, ob 10.15 v Križu in ob 10.20 v Nabrežini. Dolinska občina pa bo položila venec na osrednji spomenik padlim v Dolini ob 15. uri.

Bivši partizani in aktivisti z Opčin, od Banov, Ferlugov in Piščancev

se bodo zbrali ob 9.30 na dvorišču openskega Prosvetnega doma in nato položili vence pred spominskimi obeležji. Podobno bodo naredili tudi Križani, ki se bodo na pobudo krajevne sekcije VZPI - ANPI zbrali ob 10. uri v Ljudskem domu. Ob 16. uri pa bo na kriškem pokopališču pel moški pevski zbor Vesna. Spominska svečanost bo danes zjutraj ob 11. uri tudi pred bivšim Narodnim domom pri Sv. Ivanu.

SKD I. Gruđen iz Nabrežine se bo danes s pesmijo spomnil svojih umrlih sorodnikov, prijateljev in padlih za svobodo. Spored komemoracij je naslednji: ob 15. uri pred spomenikom v Nabrežini, ob 15.15 na nabrežinskem pokopališču, ob 15.40 na šempoljskem pokopališču in ob 16. uri pri spomeniku, ob 16.15 pri spomeniku v Prečniku, ob 16.30 v Praprotnu in ob 16.50 na Gorjanskem. Ob 18. uri pa bo v Grudnovi dvorani v Nabrežini že tradicionalni »svahtič«.

Zgornjska občina bo danes polagala vence k spomenikom padlim skupno s KD Rdeča zvezda in SK Kras po naslednjem razporedu: 8.30 na prosekški postaji, ob 8.45 na pokopališču na Proseku, ob 9. uri v Gabrovcu, ob 9.20 v Samatorci, ob 9.40 v Saležu in ob 10. uri v Zgoniku. Nastopil bo tudi zbor Rdeča zvezda, ki bo ob 14.30 zapel na pokopališču v Samatorci in ob 15. uri na pokopališču v Zgoniku.

V repentabski občini bodo danes položili vence ob 11.10 k spomeniku vsem žrtvam fašizma na Colu in na grob komandanta bazoviške brigade Franca Nemgarja. Ob 11.15 bo shod pred Domom A. Bubiča v Repnu, od koder bo sprevid krenil do vaškega spomenika padlim.

Moški zbor Vasilij Mirk s Proseka - Kontovela bo ob 14. uri zapel pred spomenikom na kontovelskem pokopališču, nakar se bodo pevci podali na Prosek, kjer bodo zapeli pred spomenikom in pred partizansko grobnico.

Vaščani iz Lonjerja in s Katinare bodo počastili spomin svojih padlih ob 14.30 na katinarskem pokopališču. Ob tej priložnosti bo zbor pel žalostinke.

Millo namesto Rossettija v deželnem svetu

Deželni svetovalec in poslanec naše dežele v evropskem parlamentu Giorgio Rossetti je včeraj predložil predsedniku deželnega sveta Manzoni svoj odstop iz deželnega sveta. Posl. Rossettiju, ki je tudi deželni tajnik KPI, je tržaška federacija KPI izrazila zahvalo za njegov trud v deželnem svetu v korist našega mesta.

Njegovo mesto v deželnem svetu bo prevzel pokrajinski in miljski občinski svetovalec ter bivši miljski župan Gastone Millo.

● Jutri ob 19. uri bo na sedežu Združenja Italija - ZDA predavanje ameriškega konzula v Trstu Golina o ameriških predsedniških volitvah.

Včeraj v deželnem svetu

Končana obširna razprava o programu novega odbora

V deželnem svetu se je sinoči zaključila dvodnevna razprava o programskih smernicah novega Biasuttijevega odbora. Skupno je posejelo 28 svetovalcev, katerim bo predsednik Biasutti repliciral na torkovi seji skupščine; sledile bodo glasovalne izjave strank, nakar se bo o programu z glasovanjem izrekla skupščina.

Na začetku se je predsedujoči podpredsednik Tonel v imenu deželnega sveta ostro obsodil nasilni umor indijskega premiera Indire Gandhi in izrazil solidarnost čilskemu ljudstvu, ki se bori proti fašistični strahovladi.

Tudi včerajšnji dan razprave se je odvijal po običajnih tirih. Slovenska problematika je bila, kot že dan prej, z redkimi izjemami, le malo prisotna v sicer obširni razpravi. Dober del svojega posega ji je včeraj posvetil komunistični svetovalec Bratina, ki je uvodoma podčrtal, da mora biti vprašanje zaščite slovenske manjšine rešeno upoštevajoč njeno realno stanje. Biasutti je izjave o tem problemu je svetovalec Bratina zelo kritično ocenil in dejal, da ko-

muniste zaskrbljuje, da se dežela glede tega nekako »kljuje izven igre« in poverja celotno zadevo parlamentu. To lahko delno tudi sprejmemo, je pristavil in nadaljeval, da je dežela v preteklosti že sprejela več ukrepov v zvezi s prisotnostjo manjšine, tako na področju kulturnih dobrin kot tudi v drugih sektorjih. Ugotavljal je tudi, kako se v predsednikovih izjavah govori nekako a posteriori: »bomo sledili«, »bomo ukrepali«, misleč na ukrepe, ki jih bo dežela lahko sprejela, ko bo zaščitni zakon izglasovan. Prejšnje uprave so se potrudile, je še poudaril svetovalec Bratina, da bi nekaj naredile in ob tem pozval sedanjo, da bi v tej smeri ukrepala v njej pristojnih sektorjih.

Svetovalec Bratina je tudi zelo kritično ocenil, da so v Biasuttijevih programskih izjavah osimski sporazumi zelo obrobno omenjeni in da se ne potrjuje njihov pomen (prav zaradi takih omejevalnih izjav predsednika Biasuttija se je malo prej listar Giuricin pohvalno izrazil); obenem je izrazil zaskrbljenost KPI glede izvajanja izvršilnih odlokov, ki so poverjeni deželi.

Andrej Jemec v TK

V prostorih Tržaške knjižarne so sinoči odprli novo razstavo. S šestnajstimi eksponati se tokrat predstavlja slikar, grafik in akademski profesor Andrej Jemec, katerega je predstavil Franko Vecchiet, ki je opozoril, da bo nekaj Jemčevih del od petka razstavljenih tudi v prtiličnih prostorih Tržaške kreditne banke.

O Jemčevi umetnosti je prisotnim spregovoril kritik in umetnostni zgo-dovinar Peter Krečič, ki je opozoril

na vsestranskost slikarjevega likovnega sporočila in se posebej ustavil pri informeli, kjer »se čudovito združita od zgodnjih avantgard potekajoči raziskovalni duh in duh modernističnega iskanja nove lepote«. Andrej Jemec je kar najbolj izrazil predstavnik te srečne združitve in pomirjen.

Skratka, gre za polnokrvnega umetnika, ki se v Trstu predstavlja s slikami, ki so vse po vrsti nastale v letošnjem letu.

Dinar padel

Dinar je oslabil. Po uradnem tečaju, ki ga je javila Narodna banka Jugoslavije, je njegova vrednost nasproti italijanskemu denarju padla pred včerajšnjim na 9.82 lire. V našem mestu velja danes novi dinar celo samo 8.5 do 8.8 lire.

Za poslušalce Radia Koper

Poslušalce Radia Koper pa tudi vse udeležence spominskega izleta v Mauthausen opozarjamo, da bo danes ob 13.30 po Radiu Koper reportaža namenjena prav temu spominskemu izletu in vtisom, ki smo jih zbrali med bivšimi interniranci omenjenega nacističnega taborišča. Oddajo je pripravila novinarka Neva Lukeš.

Delavec Aquile na rob življenja

Okrog petih popoldne včeraj se je v naftni čistilnici Aquila pri Žavljah hudo ponesrečil 43-letni delavec Lucio Parentin iz Ul. S. Benedetto 16. Ognjeni zubej ga je tako opazil, da je utrpel opekline prve, druge in tretje stopnje po obrazu, rokah, nogah in hrbtu. Sedaj leži v oddelku za oživljanje katinarske bolnišnice. Na kraj nesreče so prihiteli gasilci in karabinerji, ki so seveda tudi sprožili preiskavo o njenih vzrokih.

V TRŽAŠKI OBČINI ZARADI STAVKE USLUŽBENCEV

Tudi jutri ne bo smetarske službe

Sindikalna zveza CGIL - CISL - UIL je potrdila razčlenjeno stavko uslužbencev smetarske službe v tržaški občini, ki se borijo za popolno izvajanje delovne pogodbe in za boljše delovne pogoje. Dvodnevna stavka (včeraj in jutri) bo zaradi prazničnih dni v bistvu paralizirala smetarsko službo vse do ponedeljka zjutraj, ko bodo smetarji in šoferji spet nadaljevali z delom.

V zvezi s stavko je tržaška občinska uprava primorana prekiniti odvajanje smeti do ponedeljka, 5. novembra. S tem v zvezi župan Richetti vabi vse občane naj v teh dneh odložijo v posebne nabiralnike samo smeti in odpadke, ki lahko povzročajo težave higienske narave, ostale smeti (papir, pločevinke itd.) pa naj začasno obdržijo doma.

Uslužbenci KPP-ACT grozijo s stavko

Sindikalni delegati Konzorcijalnega podjetja za prevoze (ACT), ki so se včeraj zbrali na skupščini, izražajo veliko zaskrbljenost zaradi nerešenih vprašanj mestnih javnih prevozov in ostro grajajo pristojna telesa, ki doslej niso pokazala velikega zanimanja za rešitev teh problemov. Položaj se iz dneva v dan slabša in promet v mestnem središču je vse bolj kaotičen, pravijo šoferji KPP-ACT, ki spričo tega nevzdržnega položaja zahtevajo takojšen poseg občinske uprave. V nasprotnem primeru ne izključujejo možnosti stavke in protestnega sprevoda po mestnih ulicah. Največ težav in zastojev v prometu mestnih avtobusov je zabeležiti v Terezijanski četrti, posebno v Ul. Roma in v Ul. Filzi.

Včeraj stavkali v tovarni VM

V tovarni dizelskih motorjev VM je bila včeraj celodnevna stavka, ki so se je delavci udeležili stoddstotno. Oklicali so jo kot protest zoper IRI, družbo Finmeccanica in vodstvo tovarne, ker se niso držali obveze, po kateri bi morali najpozneje do predčerašnjega dne postreči z načrtom o vnovičnem razmahu proizvodnje in vpoklicu delovne sile iz dopolnilne blagajne.

Tovarniški svet VM je v tiskovnem sporočilu izrazil zaskrbljenost nad dejstvom, da utegne lastniški prehod obrata VM pod okrilje družbe Isotta Fraschini onemogočiti predčasno upokožitev 50 delovnim močem, obenem pa poudaril, da je vodstvo tovarne mimo pospeševanja odpustov preprečilo najem novih uslužbencev ter tako povzročilo skrčenje števila delavcev za 150 moči.

Pridržana prognoza za žensko po trčenju v bližini Katinare

Včeraj okrog pol štirih popoldne se je zgodila na državni cesti 202 v bližini Katinare hušja prometna nesreča: avto znamke bmw, ki ga je vozil 46-letni mehanik Guglielmo Orsini iz Ul. Docce 3/1, je med prehitvanjem prikoličnega tovornjaka TIR čelno trčil v fiat ritmo, ki ga je upravljala v nasprotni smeri 27-letna Onorina Crisma iz Ul. Svevo 36. Na prizorišču trka je ob 15.40 pripeljal rešilec Rdečega križa in njegovo osebje je ob pomoči agentov prometne policije odpeljalo v katinarsko bolnišnico tri ranjence.

Najhuje se je ponesrečila voznica malega fiata Onorina Crisma: zaradi možganskega pretresa in siceršnjih težkih lobanjskih poškodb ter močnega udarca v prsni koš in trebuh, ki jih je utrpela, so si zdravniki pridržali prognozo.

Orsiniju ni bilo hudega, saj so mu nudili le prvo pomoč in odslavili s prognozo okrevanja v 15 dneh zaradi rane na bradi in poškodb na desnih roki z domnevno prizadetjem kosti. Slabše je 37-letni Semi Zelihi Arar, Turkinji, ki stanuje v Ul. Fra Pace da Vedano 17: dobila je pretres možganov in močan udarec v levo ramo z domnevnimi kostnimi poškodbami, zaradi česar se bo v ortopedskem oddelku zdravila predvidoma mesec dni. Ženska je bila v Orsinijevem avtomobilu.

Zaprti občinski otroški vrtci

Tržaška občina sporoča, da bodo občinski otroški vrtci zaradi novembrskih praznikov zaprti od danes do 4. novembra. V slovenskih vrtcih pri Sv. Ivanu, v Ul. Conti, v Dijaškem domu in na Greti torej v teh dneh ne bo pouka.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga mama in nona

Lucija Korošec vd. Tul

Pogreb bo jutri, 2. t.m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Mačkolje.

Žalujoči: hčeri Elide in Adelina z družinama ter drugo sorodstvo.

Mačkolje, Trst, Dolina, 1. novembra 1984

Odbor za postavitev spomenika
KD I. Grbec
KD Rovte - Kolonkovec
PD Kolonkovec - Ženjan,
Dom J. Ukmar

vabijo danes, 1. novembra, ob 11. uri na

SKUPNO KOMEMORACIJO

pri začasnem spomeniku padlim v NOB iz Šklednja, s Kolonkovca in od Sv. Ane.

gledališča

VERDI
 Jutri, 2. novembra, ob 20. uri šesta predstava (red E/F) opere C. Saint-Saënsa »Samson in Dalila«. Vodi Pinchas Steinberg, režija Alberto Fassini. Vstopnice pri blagajni gledališča (tel. 631-948).

ROSSETTI
 Danes, 1. novembra, ob 16. uri (red prost) Stalno gledališče Furlanije - Julijske krajine predstavlja »Fräulein Pollinger«, igrajo D. Mazzucato, S. Massimini; L. Cecchelin pri klavirju. V abonmaju - odrezek št. 1.

AVDITORIJ
 Od 6. novembra bo Stalno gledališče F-JK predstavilo »L'amore delle tre melarance« s skupino novih Podrečcovih lutk.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA
Velika dvorana
 Jutri, 2. novembra, ob 19.30: Simfonični orkester Slovenske filharmonije.
Srednja dvorana
 V ponedeljek, 5. novembra, ob 20.00: Dnevi italijanskega filma.
Mala dvorana
 V ponedeljek, 5. novembra, ob 19.30: F. G. Lorca »Lepa čevljarka«. Gostovanje španskega gledališča La Barraca iz Aranjueza.
Okrogla dvorana
 V nedeljo, 4. novembra, ob 20.30: R. Queneau »Vaje v slogu«.

kino

Ariston 15.00, 16.30, 18.00, 19.30, 21.00, 22.30 »Broadway Danny Rose«. Woody Allen.

Eden 15.30 — 22.00 »Fantasy«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Fenice 16.00 — 22.15 »Indiana Jones e il tempio maledetto«. Harrison Ford.

Excelsior 16.00 — 22.15 »Una donna allo specchio«. Stefania Sandrelli. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.00 »Chewing gum«. Isabella Ferrari in Massimo Ciavarro.

Dvorana št. 2 16.30 — 22.00 »Non c'è due senz'« quattro«. Bud Spencer in Terence Hill.

Dvorana st. 3 15.30 — 22.00 »Intrecci caldi e duri«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 — 22.15 »Strade di fuoco«.

Mignon 15.00 — 22.15 »College«. Federica Moro, Christian Vadim.

Aurora 16.30, 19.10, 21.45 »Greystoke - La leggenda di Tarzan, il signore delle scimmie«.

Capitol 16.00 — 22.00 »Maria's lovers«. Nastassia Kinsky.

Vittorio Veneto 15.45 — 22.00 »All'ultimo respiro«. Richard Gere, Valery Kaprisky. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Lumiere 16.00 — 22.00 »Sul lago dorato«. Henry Fonda, Catherine Hepburn.

Radio 15.30 — 21.30 »Isabelle e Janet«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alcione 16.30 — 22.00 »Carmen story«.

razstave

V Galeriji sodobne umetnosti na Korzu 9 bo od danes, 1., do 10. novembra razstavljala umetnica Maria Creglia.

V TK galeriji, Ul. sv. Franciška 20, razstavlja svoje najnovejše slike ANDREJ JEMEC.

Razstava slik o koncentracijskih taboriščih in Rižarni v prosvetni dvorani v Borštu, ki sta jo priredila sekcija VZPI-ANPI Boršt Zabrežec in PD Slovenec ob sodelovanju odseka za zgodovino pri NSK in ANED, je odprta s sledečim urnikom: danes, 1. novembra, od 10. do 12. in od 16. do 19.; jutri, 2. nov., od 17. do 20. ure.

V galeriji Tribbio razstavlja miljski slikar Piero Frausin.

V galeriji Cartesius razstavlja do 8. novembra slikar Cesco Magnolato.

V Mali galeriji Sežana je odprta razstava slikarja Pavla Medveščka.

V galeriji na Trgu Giotti 8 razstavlja slikar Bruno Munari.

čestitke

Danes praznuje naša draga žena in mama BRUNA GOMBAČ svoj rojstni dan. Vse najboljše ji želijo vsi domači.

Danes praznuje naš nono ALOJZ TUL rojstni dan. Ob visokem jubileju mu iz srca čestitajo in želijo še dosti veselih in zdravih let vsi njegovi.

Ob bogati beri nagrad na Borštnikovem srečanju v Mariboru kolegicam BOGDANI BRATUŽ, MIRANDI CAHARIJI in MIRI SARDOČ ter kolegu SILVIJU KOBALU — iskreno čestitam! Njih delo me potrjuje v prepričanju, da je to ansambel izjemnih ljudi in umetnikov, ki si ne žele vratolomnih bravur, ampak le pošteno garati za črni gledališki kruh. Če je teloh prva pomladna bera čebelam, naj bodo te nagrade nova spodbudna bera težkim časom našega gledališča. Sergej Verč.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD Slovan obvešča pevke in pevce, da bodo pevske vaje za moške ob ponedeljkih in za ženske ob četrtkih.

Društvo Slovencev miljske občine sporoča vsem miljskim Slovencem, da bo od jutri, 2. novembra, vsak petek od 19. do 21. ure odprt sedež društva, ki se nahaja v pritličju Slovenskega šolskega centra v Ul. D'Annunzio 62, tel. 274-428. Na razpolago bo namestnik tajnika za vsa kulturna, šolska, upravna, družbena, narodnostna in politična vprašanja Slovencev v miljski občini.

TFS Stu ledi sprejema nove člane — plesalce in godbenike. V ponedeljek, 5. novembra, ob 20.30 v Dijaškem domu v Trstu, Ul. Ginnastica 72.

Te zanima gledališče? Te zanima vesela družba? Torej postani član amaterskega odra »Jaka Štoka«. Pričakujemo te vsak petek ob 20.30 v društvenih prostorih v Kulturnem domu na Proseku. Pridi, čakamo te. Pridi in povabi tudi prijatelje.

V nedeljo, 4. novembra, ob 17. uri bo DRAMSKA SKUPINA SKD TABOR z Opčin uprizorila v Kulturnem domu v Lokvi pri Divači Tavčarjevo fantazijo »Pekel je vendar pekel«.

Mladenke in mladeniči. Vse, ki so se prijavili v skupino P. Tomažič, obveščamo, da bo v ponedeljek, 5. novembra, ob 20.30 v prostorih Partizanskega doma v Bazovici, Kosovelova 3, avdicija za pristop v mladinski zbor.

Mladinski krožek Prosek - Kontovel prireja v soboto, 3. novembra, ob 20.30 v Soščevi hiši na Proseku »DISKVIC«. Na sporedu bodo »kvici«, »škečiči«, glasba in bogate nagrade tudi za publiko. Na kitaro bo brenkal Ivo Tul. Vabljeni!

Zveza slovenskih kulturnih društev v Trstu obvešča, da bodo uradi zaprti od 1. do vključno 3. novembra.

KD I. Cankar vabi otroke, da se vpišejo v folklorno skupino. 1. vaja bo v torek, 6. novembra, ob 16. uri v društvenih prostorih v Ul. Montecchi 6, 4. nadstropje.

PD Škamperle obvešča, da bo danes, 1. novembra, ob 11. uri polaganje venca na pročelje narodnega doma pri Sv. Ivanu. Sledil bo kratek kulturni program.

Fantje in dekleta, kar urno na ples, saj vas mladinski krožek Slavec vabi v soboto, 3. novembra, ob 20.30 v galerijo Babna hiša v Ricmanjih na MLADINSKI PLES.

SKD I. Gruden Nabrežina - mešani pevski zbor se bo danes, 1. 11., s pesmijo spomnil svojih umrlih sorodnikov in prijateljev ter padlih borcev v NOB. Poklonili se jim bomo: v Nabrežini pri spomeniku ob 15. uri, na pokopališču ob 15.15, v Šempolaju na pokopališču ob 15.40, pri spomeniku ob 16. uri, v Prečniku pri spomeniku ob 16.15, v Praprotnu pri spomeniku ob 16.30, na Gorjanskem ob 16.50.

razna obvestila

Kriška sekcija VZPI-ANPI vabi predstavnike vaških organizacij in vse vaščane na polaganje vencev pred spominska obeležja NOB. Zbirališče danes, 1. novembra, ob 10. uri v Ljudskem domu.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu priredi DEŽELNI KNJIZNICARSKI TEČAJ. Prijave sprejema pisarna NSK do 10. novembra. Predavanja bodo od 14.30 do 18. ure v Gregorčičevi dvorani v Trstu od 14. novembra do 12. decembra.

Partizani in aktivisti sekcije Opčine, Bani, Ferlugi in Piščanci vabijo danes, 1. novembra, na počastitev padlih v NOV. Zbirališče ob 9.30 na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah. Najprej bo delegacija počastila padle pri vaškem spomeniku (Narodna ulica), nato na pokopališču. Položila bo vence pri spomeniku 71 talcem, spomeniku P. Tomažiču in tovarišem ter Rozaliji Gulič.

darovi in prispevki

V spomin na Mirka Kneza daruje Fani Kosmina z družino 10.000 lir za SKD Vigred - Šempolaj.

Franco Širca daruje 50.000 lir za postavitev spomenika pok. prof. Emilu Bekarju.

Namesto cvetja na grob Alojza Verše darujejo Lojzka Guštin 5.000 lir ter Dario in Zvonka Rupel 10.000 lir za amaterski oder J. Štoka.

V spomin na svoje drage pokojne daruje Mariza Danev 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB s Kontovela.

Namesto cvetja na grob drage none Marije in nonota Josipa ter strica Milana Gerlanca daruje Rado Mennucci 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB s Kontovela, 10.000 lir za VZPI-ANPI sekcija Prosek - Kontovel in 10.000 lir za sekcijo KPI J. Pertot - K. Stare s Proseka - Kontovela.

V spomin na Alojza Veršo daruje Vida Gerlanec Mennucci 10.000 lir za spomenik padlim v NOB na Proseku.

Dora Gombač daruje 10.000 lir za pravilo kapelice v Lonjerju.

V spomin na starše, brate ter svaka Pepija Cibica darujeta Gigi in Ardemija 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na moža Pepija Cibica daruje žena Tončka 10.000 lir v isti namen.

V spomin na Stanka Kosmino darujeta Ada in Lino Caharija 20.000 lir za SKD Igo Gruden.

Namesto cvetja na grob Bruna Škrka daruje družina Kalc (Gropada 83) 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na svoje pokojne daruje Ljudmila Jogan 10.000 lir za sklad M. Čuk.

PEVSKI ZBOR »IGO GRUDEN«

vabi

člane in prijatelje

na »vahtič«

danes, 1. novembra, ob 18. uri v društvenih prostorih.

KD KRAŠKI DOM

priredi

jutri, 2. novembra, ob 20.30 v mali dvorani občinske telovadnice v REPNU

večer z zamejskim prijateljem

MARJOM MAGAJNO

Predvajal bo diapozitive o svojem POTOVANJU PO BRAZILIJi.

Vabljeni!

izleti

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan obvešča, da je odhod avtobusa na izlet v Goriška brda 3. novembra ob 8. uri s Trga Oberdan. Obenem javlja, da je še nekaj prostih mest - tel. 732-858.

Tržaška sekcija Združenja Italija - Sovjetska zveza, Ul. Torrebianca 13, tel. 60158, prireja »Novoletno potovanje v Moskvo« od 30. 12. 1984 do 6. 1. 1985. Podrobnosti in prijave v tajništvo vsak delavnik od 17. do 19.30, ob sobotah od 10. do 12. ure.

OBVESTILO

Obveščamo cenjene oglaševalce, da bo v soboto, 3. novembra 1984, sprejemalo objave za nedeljo, 4. novembra, tajništvo redakcije Primorskega dnevnika - tel. 794672 od 9. do 13. ure, osmrtnice in sožalja pa do 20. ure.

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 1. novembra VSI SVETI

Sonce vzide ob 6.45 in zatone ob 16.52 — Dolžina dneva 10.07 — Luna vzide ob 14.26 in zatone ob 24.00.

Jutri, PETEK, 2. novembra VERNE DUŠE

Vreme včeraj: temperatura zraka 15 stopinj, zračni tlak 1025,5 mb ustaljen, brezvetrije, vlaga 68-odstotna, nebo rahlo oblačno, morje mirno, temperatura morja 17,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Lorenzo Grando, Matteo Rovatti, Roberta Tuccio, Giorgio Asnicar, Tjasa Milkovic, Davide Cosola.

UMRLI SO: 104-letna Maria Mihalič vd. Pauzin, 86-letni Franc Milič, 86-letni Riccardo Muner, 81-letna Amelia Maluta vd. Gianolla, 78-letna Dorka Perhavic por. Sukan, 56-letni Franco Nebbia, 57-letni Americo Biasin, 76-letna Lucia Korosec vd. Tul, 59-letni Ciro Carneglia, 73-letni Domenico Mallardi, 54-letni Ernesto Radin, 71-letni Virgilio Macor, 49-letni Fulvio Leopardi, 82-letna Maria Mondo.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10, Lonjerska cesta 172, Nabrežina, Boljunc, Milje (Lungomare Venezia 3).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Nabrežina, Boljunc, Milje (Lungomare Venezia 3).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

šolske vesti

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje organizira v šolskem letu 1984-85 1. LETNIK TEČAJA S KVALIFIKACIJO ZA TAJNICE V PODJETJU. Vpisovanje in podrobnejše informacije do 3. novembra na sedežu zavoda Ul. Carducci 8 (2. nadstr.), tel. 730-210 vsak dan od 8. do 13. ure.

mali oglasi

telefon (040) 775-275 — vsak dan od 8. do 13. ure

VIKEND HIŠO v Črnem vrhu nad Idrijo prodam. Informacije v gostišču Metka - Črni vrh ali po telefonu št. 003861/741-266.

PRODAM vespo PE 200, letnik maj '83, 14.000 km. Telefonirati od 14. do 16. ure na št. 422-982.

PRODAM motorno kolo giler 50 GSA, letnik 1982 v dobrem stanju, prevoženih 3.000 km. Tel. 040/220-676.

PRODAM lijak (lic) iz kotlovine za 20 tisoč lir. Tel. 040/741-670.

PRODAM lesena okna v dobrem stanju. Tel. 040/226225.

PRODAM renault 5. Tel. 040/228390.

DAJEM v najem skladišče v Dolini. Tel. 040/228390.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zlatarna Sosič - Narodna ulica 44, Opčine - Trst.

KUPIM staro hišo na Krasu z zemljiščem in hlevom. Tel. 763-119.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

31. 10. 1984

Ameriški dolar	1.870,—
Kanadski dolar	1.410,—
Švicarski frank	750,—
Danska krona	169,—
Norveška krona	212,—
Švedska krona	215,—
Holandski florint	548,—
Francoski frank	200,—
Belgijski frank	26,—
Funt šterling	2.280,—
Irski šterling	1.900,—
Nemška marka	618,—
Avstrijski šilling	87.50
Portugalski eskudo	11,—
Japonski jen	6,—
Španska pezeta	10,—
Avstralski dolar	1.400,—
Grška drahma	15,—
Debeli dinar	8.75
Drobni dinar	8.50

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽANKA KREDITNA BANKA
 S. P. A.
 TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-448

GOAL!

GOAL!

DANES NA TOTOCALCIO ZADENEŠ 13 Z ELEKTRONIKO

MILIJONSKE NEDELJE S PRVENSTVOMA B IN C LIGE

Totocalcio

»V SLUŽBI ŠPORTA«

ENI COMMITATO OLIMPICO NAZIONALE ITALIANO

ženska in njena stvarnost

Anketa o odnosu do kontracepcije

V zadnjih letih se je odnos Italijanov do kontracepcije, torej do načrtovanja rojstev, bistveno spremenil. Tako zatrjuje obsežna anketa, ki jo je izvedel Aied, to je Vsedržavno združenje za demografsko vzgojo, po vzorčnem sistemu, kar pomeni, da rezultati lahko veljajo za vso državo. O sami anketi in o zaključkih, do katerih so prišli strokovnjaki na osnovi odgovorov, so pisali že številni časopisi in revije, pa čeprav so vsebino ankete in njene rezultate uradno predstavili šele pred dnevi na simpoziju, ki ga je prav tako priredil Aied.

Prav gotovo je namreč že sama anketa vzbudila veliko zanimanja med strokovnjaki in tudi med javnim mnenjem, kajti razgovorom o spolnosti v Italiji še vedno botruje nekakšna sramežljivost ali zadržanost, ki jo narekuje verska vzgoja. Tudi zato so raziskovalci še posebej obravnavali odnos vernikov do kontracepcije v svesti si, da katoliška cerkev prepoveduje (in papež Pavel Janez II. je obsodbo pred nedavnim ponovil) vsa tista sredstva, ki niso »naravna«.

Uvodoma smo poudarili, da je obravnava odgovorov na vprašalniki prinesla presenečenja in to v pozitivnem smislu. Vendar s pregledom rezultatov začnimo pri starih resnicah: za kontracepcijo skrbijo, oziroma kontracepcijska sredstva uporabljajo, v večini ženske; v odstotkih to znese na 79. Pri moških in pri ženskah, pri prvih kar za 46 odst., pri drugih pa 26 odst., je še vedno na prvem mestu kot način preprečevanja nezaželenih nosečnosti »coitus interruptus«, ki je seveda precej dvomljiv, kar zadeva uspešnost. Dvainštirideset odstotkov intervjuvanih moških je odgovorilo, da redno rabi prezervative, 11 odst. zaupa v Ogino - Knaus metodo, 1 odst. pa je pristal na sterilizacijo.

Pri odgovorih žensk (ki so med drugim tudi v veliko večjem številu pristale na anketo, ki je seveda bila anonimna) pa je na drugem mestu tabletka in to z 19 odstotki. Prav ta rezultat je med najbolj presenetljivimi, saj je bil odstotek žensk, ki naj bi redno jemale »antibaby tabletko«, na prejšnjih raziskavah precej nižji. Nadaljnjih 18 odst. italijanskih žensk pri občasnejši partnerjevi prezahtev, 17 odst. ima spiralo (kar je tudi precej visok odstotek), 10 odst. jih verjame v učinkovitost Ogino - Knausovih zakonitosti, 8 odst. rabi diafragmo in prav tako 1 odst. žensk je postalo sterilnih po operacijskem posegu. In zadnji odstotek intervjuvanih žensk se poslužuje raznih »naravnih metod«.

Tudi pri tej anketi je prišla do izraza precejšnja razlika med severnim in južnim delom države: iz odgovorov je namreč razvidno, da je prekinitev akta na otokih in na konici Italije daleč najbolj pogosta metoda za preprečevanje zanositve. Istočasno pa je zastrašljivo visok odstotek žensk, ki splavi, legalno ali ne. Dobrih 10 odst. intervjuvank je namreč izjavilo, da so splavile vsaj enkrat, približno 5 odst. je s posegom prekinilo nosečnost dvakrat ali celo trikrat, slab 1 odst. pa kar štirikrat.

Ob tem seveda strokovnjaki pripominjajo, da bi bilo število splavov znatno nižje, ko bi italijanski pari v veliko večjem številu kot doslej zahtevali in dobili ustrezne informacije. Toda načrtovanje rojstev je v Italiji, pravijo pobudniki ankete, še vedno zasebna zadeva. O spolnosti in o načrtovanju rojstev se na primer kar 74 odst. moških ne posvetuje z nikomer, medtem ko je odstotek žensk nižji in se sicer ustavi pri 33 odst. Neznaten delež ostalih se napoti v javno družinsko posvetovalnico, nekaj več v privatno, moški pa še najraje gredo k osebnemu zdravniku.

Kot rečeno so v anketi posebno poglavje namenili vernim katoličanom. Vprašali so jih, če se poslužujejo raznih kontracepcijskih metod, ne glede na uradno prepoved cerkve in ravno ti odgovori so bili sila presenetljivi. Več kot 77 odst. intervjuvancev in 74 odst. intervjuvank je namreč odvrnilo, da se jih kljub temu poslužuje; 14,5 odst. moških in 5,5 odst. žensk ima pri tem občutke krivde.

O iskanju ravnovesja med dolžnostmi vernika in zaščito materinstva priča nadalje podatek, da kar 90 odst. vernic ne priznava več spovedniku, da uporablja kontracepcijska sredstva. Toda tudi duhovniki so spremenili svoj odnos do vernikov v tem pogledu: sicer so še vedno strožji do žensk kot do moških, vendar obsojdi jih tako ravnanje vedno manjše število. Kajti v več kot polovici primerov, ki so jih navedle intervjuvanke, duhovnik ni dejanja ne obsodil ne odpustil; kar pa tudi pomeni, da je odločitev prepustil ženski, v precepu med vestjo in zavestjo. (bip)

Zanimiv priročnik za mlade

Kemiki skozi stoletja

Tita Kovač - Artemis je inženirka kemije. Študirala je v Ljubljani, kjer je bila tudi zaposlena v kemiskem inštitutu Borisa Kidriča. Potem se je poročila z Grkom in zdaj živi v Atenah. Tu prevaja in piše. Slovenski bralci jo poznajo po treh knjigah, biografijah, ki jih je Tita Kovač napisala in ki so že izšle. Tako je napisala knjigo o baronu Vajkardu Valvasorju, pa o žigi Zoisu in o Stefanu Dečanskem. Napisala je tudi nekaj radijskih oddaj in iger. Zda se predstavlja slovenskim bralcem, zlasti mladini, z novo knjigo posvečeno njeni stroki - kemiji. Pri založbi Mladinska knjiga je izšla knjiga z naslovom Kemiki skozi stoletja. V tej precej zajetni knjigi je poskušala mladim bralcem predstaviti zgodovino kemije in to predvsem skozi prikaz življenja in dela poglavitnih kemikov, ki so kemijo pripeljali do sedanje razvojne stopnje. Sama pravi v uvodu, da knjige o kemiji in njeni zgodovini ni mogoče napisati tako kot kriminalne zgodbe. Tisti, ki hoče pisati zgodovino o kemiji mora nujno pisati zgodovino znanosti in oseb, ki so v tej znanosti delovali. Razen tega je nemogoče v eni knjigi prikazati zgodovinski razvoj celotne kemije. Njena knjiga je zato nujno omejena na prikaz razvoja kemije in njenih poglavitnih predstavnikov v izbranih poglavjih. S poskusom prikaza nekaterih obdobij v zgodovini razvoja kemije in prikazu njenih poglavitnih osebnosti naj bi mladi bralci tudi spoznali поблиže to naravoslovno vedo.

Knjiga Tite Kovač je razdeljena na vrsto poglavij, razdeljenih na odstavke. Poglavja so razvrščena tako, da je uvodoma podan prikaz razvoja alkimije. Živemu srebru je

posvečeno posebno poglavje, v katerem govori avtorica tudi o Ildriji. Odkritje sforja je bilo očitno tako pomembno v razvoju kemije, da mu Tita Kovač posveča poseben razdelek knjige. Sledi prikaz delovanja nekaterih pomembnih kemikov, med katerimi so tudi trije Rusi Lomonosov, Borodin in Mendeljejev. Sledi poglavje z naslovom kemični elementi. Nato je govor o treh nemških kemikih in o začetkih organske kemije. Zmote so bile tudi v kemiji velike. Odtod posebno poglavje, posvečeno njim. Posebnosti kemije je naslov obsežnega razdelka knjige, ki ji sledi le še zaključno poglavje.

Kako je avtorica v knjigi podala razvojno pot kemije in delo njenih poglavitnih predstavnikov, bo presodil vsak bralec sam. Ocene, priobčene v sami knjigi izpod peres dveh strokovnjakov, so seveda močno pozitivne (kar je deloma razumljivo, sicer jih založba ne bi priobčila). Smemo pa verjeti domačim strokovnjakom, ki poudarjajo obširno znanje avtorice in zanimivost njene pisanja za mladino. Seveda pa zahteva branje knjige vsaj zanimanje, če že ne ljubezen do kemije. Knjiga, ki je neke vrste pomožni šolski učbenik za mladino, seveda kljub izrazito poljudnosti pisanja presega značaj take pomožne učne knjige in bo prav prišla ne samo študentom, temveč vsem, ki jih zanima razvoj kemije v zgodovini, in sploh vsem ljubiteljem naravoslovnih znanosti. Ker je tudi bogato ilustrirana, bo še bolj privlačna, zlasti ker ob prikazu odkritij opozarja bralca tudi na druga odkritja v naravoslovnih znanostih preteklih dob. In še na mnoge naravne zanimivosti in človeška doživetja.

Sl.Ru.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal
10.00 Sull'Everest senza ossigeno
11.55 Praznični dan
12.15 Pronto... Raffaella? - Opoldanski spored z Raffaello Carrà
13.25 Vremenske razmere
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik 1 - Tri minute...
14.00 Pronto... Raffaella? zadnji poziv
14.30 Godspell - film
16.10 Kronika
16.40 Le allegre avventure di Scooby Doo e i suoi amici
17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
17.05 Febbre dell'oro in California 1. del
17.50 Per favore, non mangiate le margherite - TV film
18.20 Una rosa per la vita spektakel
19.35 Almanah in Vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 G. B. Show n. 3
Iz gledališča Sistina v Rimu
21.50 Dnevnik
22.00 Giulia - film
23.55 Dnevnik in Vremenske razmere

Drugi kanal
10.00 Due rulli di comicità
10.20 Grandi manovre - jutro v kinu
12.00 Che fai, mangi? Oddaja o prehrani
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri

13.25 Dnevnik 2 - Okolje
13.30 Capitol - TV serija
14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
14.35 - 16.25 Tandem: aktualnosti, igre in zanimivosti
16.25 Mostri in concerto - risanke
16.55 Due e simpatia - nadalj. dneva
17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
17.35 Dombey & figlio - 9. epizoda
18.00 Risanke
18.20 Športna poročila
18.30 L'ispettore Derrick - TV film
19.45 Dnevnik 2
20.20 Dnevnik 2 - Šport
20.30 »Cuore« di Luigi Comencini
21.35 Naumachos - TV film
22.25 Dnevnik 2 - Večerne vesti
22.35 Srečanje s kinematografijo
22.40 Dnevnik 2 - Šport
Ob koncu dnevnika - Zadnje vesti

Tretji kanal
14.35 Šolska vzgoja
15.05 Brescia: nogometna tekma
16.50 Mlada zgodovina glasbe
21.35 Dadaumpa antologija varjeteja
18.15 L'Orecchiocchio - glasbena odd.
19.00 Dnevnik 3
19.30 Rotocalco »Alpe-Adria«
20.05 Sola in vzgoja: Zgodovina zdravilnih zelišč
20.30 Angoscia - film
22.30 Dnevnik 3
22.55 Stars - vodi Mario Colangeli

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana
9.55 Poročila
10.00 Ljudske žalostinke
10.20 Nepopolna zatemnitev - film
11.40 Mala morska deklica baletna oddaja
12.10 Poročila
12.25 Valerijan Žujo: Samek - drama
16.20 Poročila
16.25 Bratovščina sinjega galeba mladinska nadaljevanka
16.55 Gallusove moralije
17.20 Straža na Renu - ameriški film
19.10 Risanke
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik
20.00 Tednik
21.05 Šogun - ameriška nadaljevanka
21.55 Poročila

Koper
13.30 in 16.30 Odprta meja

V današnji ODPRTI MEJI bodo na sporedu tudi naslednje vesti:
TRST - GORICA — Svečanosti ob dnevu mrtvih
14.00 Nogomet - jugoslov. prvenstvo

17.00 Poročila
17.05 TV šola: Kako dihamo
17.30 Srečanje z Meri Cetinič, Novimi fosili, Vajto in Djurico Barlovič
18.00 TV film iz serije: »Medical center«
18.50 Risanke
19.30 TV D - Stičiče
19.50 Dokumentarna oddaja iz serije: »Mogočno morje«
20.20 TV film iz serije: »Ellery Queen«
21.10 Mednarodni gorski festival mesta Trento: Vodo
21.45 Turistični vodič
21.55 TV D - Vse danes
22.05 Videomix - glasbena odd. v živo

Zagreb
16.25 Vsi na sneg - izobraževalna odd.
17.30 Videostrani
17.40 Poročila
17.45 Čuvaji časa - otroška oddaja
18.15 TV koledar
18.25 Kronika občine Split
18.45 Sprašujem te - zabavna oddaja
19.30 Dnevnik
20.00 Refleksi - politični magazin
21.05 Optimisti - nadaljevanka
22.25 Dnevnik

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5
8.30 In casa Lawrence - TV film
9.30 Intermezzo matrimoniale - film
11.30 Help - glasbena igra
12.10 Bis - kviz
12.45 Il pranzo è servito vodi Corrado
13.25 Sentieri - nadaljevanka
14.25 General Hospital - TV film
15.25 Una vita da vivere - nadalj.
16.25 Il mondo degli animali - dok.
17.00 Galactica - TV film
18.00 Tarzan - TV film
19.00 I Jefferson - TV film
19.30 Zig Zag - kviz
20.25 Superflash vodi Mike Bongiorno
23.00 Lou Grant - TV film
24.00 Šport - ameriški nogomet

RETEQUATTRO
8.30 Mary Tyler Moore - TV film
9.00 Questo mondo è meraviglioso filmska komedija
10.20 I giorni di Brian - TV film
11.15 Samba d'amore - TV novela
12.00 Febbre d'amore - TV film
12.45 Alice - TV film
13.15 Mary Tyler Moore - TV film
13.45 Tre cuori in affitto - TV film
14.15 Fiore selvaggio - TV novela
14.50 La commedia è finita - film
17.30 Masters i dominatori dell'universo - risanke
17.50 Febbre d'amore - TV film
18.45 Samba d'amore - TV novela
19.30 M'ama non m'ama - igra
20.30 Bullitt - film
22.40 Caccia al 13 - športna rubrika
23.10 Quincy - TV film
00.10 Images - film drama

ITALIA 1
8.30 La grande vallata - TV film
9.30 L'ex moglie - filmska komedija
11.30 Giorno per giorno - TV film
12.00 Agenzia Rockford - TV film
13.00 Chips - TV film
14.00 DeeJay Television
14.30 La famiglia Bradford - TV film
15.30 Giorno per giorno - TV film

16.00 Bim Bum Bam - risanke
17.40 Wonder Woman - TV film
18.40 Charlie's Angels - TV film
19.50 Lady Georgie - risanke
20.25 Asso - filmska komedija
22.20 Variety - vse kar je modernega
23.20 Viaggio allucinante - film
1.15 Ironside - TV film

TELEPADOVA
14.00 Marcia nuziale - TV film
14.30 Mama Linda - TV film
15.00 Risanke
15.30 Diario Italia
16.00 Grizzly Adams - TV film
17.00 Risanke
19.30 Mama Linda - TV film
20.20 Anche i ricchi piangono TV film
21.20 I boss del dollaro - nadalj.
22.30 Petrocchi - TV film
23.30 Un napoletano nel far west film
1.00 L'incredibile Hulk - TV film

TRIVENETA
13.00 The Visitors - TV film
14.00 Risanke
14.30 Le grandi vacanze - film
16.00 Filmski program
16.45 Sebastiano - nadaljevanka
17.30 Risanke
18.15 La fanciulla di Avignone nadaljevanka
19.00 TV film
20.00 Filmski program
20.30 Facce senza Dio - film
22.00 The Flying Kiwi - TV film
22.30 Rassegna di tappeti

TELEFRIULI
14.30 Veronica il volto dell'amore TV film
15.30 King Kong - film
17.00 Risanke
18.00 Bellamy - TV film
19.00 Dnevnik
19.30 Veronica il volto dell'amore TV film
20.30 Sciucsià - film
22.15 L'uomo che venne dal nord film

RADIO

RADIO TRST A
8.30 Od Milj do Devina; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 9.45 Praznična matineja; Veliki orkestri; 10.00 Mladinski oder: »Vonj nevidnega cveta«; 10.20 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Zapiski na robu; 11.40 Glasbeni potpuri; 12.00 Sestanek ob 12.00; 12.30 Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Radijsko popoldne: Iz šolskega sveta; 15.00 Diskorama; 16.00 Na goriškem valu; 16.30 Glasbeni listi; 17.00 Zadnji sklop: Mi in glasba; 18.10 Kulturna srečanja; 18.30 Glasbena priloga.

RADIO KOPER
(Slovenski program)
8.00, 13.30, 15.30, Poročila; 7.15 Otvoritev - glasba za dobro jutro, radijski koledar, Prometni servis, Ekonomska propoganda, Objave, EP; 8.15 Posebna oddaja ob dnevu mrtvih; 9.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper; 13.30

Spremenjene frekvence Radia Koper (slovenski program) — Srednji val 546,4 m ali 549 MHz; UKW — Beli križ 102,0 MHz; UKW Skalnica 101,1 MHz; UKW Koper 98,1 MHz; UKW Nanos 88,6 MHz.

Spomini na Matthausen; 14.30 - 16.00 Objave, EP; 13.40 Posebna oddaja: Izbor iz slovenske poezije; 15.40 Objave - EP; 16.00 Posebna oddaja: Pesmi za jesenski dan; 16.30 Primorski dnevnik, Objave, EP; 17.30 Slovenske žalostinke; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER
(Italijanski program)
7.15, 12.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Dober dan; 9.15 Casadei sonora; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vrtiljak; 11.00 Dvojni tir; 11.30 Na prvi strani; 11.45 Idealna ženska; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Pike na i; 14.30 Glasbeno popoldne; 14.35 Siamo tutti nel pallone; 16.32 Glasbeni weekend; 16.55 Pismo od... 20.00 Zaključek sporeda.

RADIO 1
8.00, 10.13, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbena matineja; 9.00 Pesmi skozi čas; 9.30 Maša; 10.16 Pesmi skozi čas; 11.10 Radijska nadaljevanka; 11.30 Garaža spominov; 12.00 Ul. Asiago Tenda; 13.20 Master - glasba dan za dnem; 15.00 Megabit - tedenska oddaja o znanosti; 16.00 Popoldanski program; 17.30 Jazz glasba; 18.00 Zeleni val; 18.05 P.J. Čajkovski; 18.30 Večerna glasba: koncert glasbe in poezije; 19.20 Audiobox - Desertum; 20.00 Najdaljša nač - radijska dvodejanka; 22.44 Napotki za avtomobiliste; 22.49 Glasbeni premor; 23.05 Telefonski poziv; 23.28 Zaključek programov.

RADIO 2
6.30, 7.30, 8.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila 6.00 Glasbeno prebujanje; 8.00 Šolska vzgoja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.45 Radijska nadaljevanka; 9.10 Nagradno tekmovanje; 10.30 Glasbeno - govorni program; 12.45 Saj je samo igra; 15.00 La signora Frola e il signor Ponz, suo genero - Pirandellova novela; 15.35 Omnibus; 18.32 Glasbene ure; 19.50 Šolska vzgoja; 20.10 Glasbene ure; 21.00 Jazz glasba; 20.30 Nočni program; 23.28 Zaključek programov.

LJUBLJANA
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00; 5.00 - 8.00 Jutranji program - glasba; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Posebna oddaja (otroška redakcija); 8.40 Skladbe za mladino; 9.05 »Poeme lyriques«, Glasbena matineja; 10.05 Posebna oddaja; 11.05 Preproste besede; 12.10 Za opoldansko razpoloženje; 13.20 Osmrtnice, obvestila in glasba; 13.30 Zvoki panove flavte; 14.05 Posebna oddaja; 14.35 Popotovanja melodij; 16.00 Jesenski akordi; 17.05 Posebna oddaja; 17.35 V naših spominih... Zborovodja Avgust Šuligoj; 18.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v tem popoldnevu... 19.00 Radijski dnevnik (prenaša tudi II. program); 19.25 Glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Lahke note z godalnim kvartetom; 20.00 Ko pada listje z dreves; 21.05 Praznični literarni večer, Slovenske vsesvetne; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nokturno, Stanislaw Szymborska; O smrti; 23.15 Slovenski pevci za laško noč; 00.05 - 4.30 Nočni program;

Na pokrajini so mnjenja, da je potrebna večja upravna decentralizacija

Cej o koristnem odprtju slovenskega razreda na ITI

Torkova seja pokrajinskega sveta v Gorici je potekala v politično povsem mirnem vzdušju, vsaj kar zadeva odnose znotraj večinske koalicije. Nihče razen načelnika svetovalske skupine KPI Poletta ni načel vprašanja preverjanja v večini, ki je v teh dneh povzročilo nekaj polemik v tisku in vsekakor izven pokrajinskega sveta. Na te polemike se je navezal Poletto, ki je dejal, da je jedro spora med PSI in KD v vprašanju vloge krajevnih uprav — in še posebno pokrajine — ter v potrebi po večji decentralizaciji odločanja in možnosti programiranja v okviru naše dežele.

Ostro je poseg Poletta kritiziral načelnik KD Bergamin, medtem ko predsednik Cumpeta raje ni niti polemik in je s svoje strani dejal, da se ne bo spuščal v analizo problemov, ki jih je nanizal Poletto. O realnem problemu večje avtonomije pokrajine bo priložnost razprave verjetno v kratkem, ko naj bi novi predsednik deželne odbora Biasutti obiskal goriški pokrajinski svet prav za soočanje o teh vprašanjih.

Pokrajinski svet je tako lahko brez političnih pretresov sprejel štiri nujne sklepe, za katere so glasovali svetovalci vseh političnih skupin. Gre za majetke posojila v višini milijarde in 254 milijonov lir za obnovo palače Tasso in Dornberg na Gradu, za imenovanje predstavnika KPI Adriana Brumata v pokrajinski nadzorni odbor ter za najem dveh posojil za skupno milijardo 800 milijonov lir, ki jih bodo uporabili za izgradnjo telovadnic za šoli Pacassi (zavod za geome-

tre v bivši psihiatrični bolnišnici) v Gorici in Einaudi v Štaranu.

V ostalem je bila seja posvečena posegom in interpelacijam svetovalcev. Polemične reakcije je sprožil poseg Cipollonija (KPI), ki je ob ugotovitvi, da je goriški župan Scarano »šili in kopiti stopil v bran zapore trgovcev«, vprašal Cumpeto, če morda njegov molk o tem vprašanju ne pomeni enakega stališča. Na te namige sta ostro reagirala Mofferdino (PSI) in Bergamin (KD). Slednji, strankarsko prizadet zaradi namigovanja na podporo davčnim utajevalcem, je komunistom očital dvoličnost, v kalikor se, ob načelnih izjavah v prid osnutka ministra Visentinija, tudi sami v parlamentu potegujejo za številne popravke v tem osnutku.

Omenili bi tudi poseg Ceja, za socialistično stranko, ki je izrazil zadovoljstvo, da je končno prišlo do odprtja slovenske sekcije v industrijskem tehničnem zavodu Galilei, za kar gre zasluga celi pokrajinski upravi. Podčrtal je, da je odprtje nove šolske smeri sad prizadevanj vseh slovenskih komponent, ki složno sodelujejo v Enotnem šolskem odboru in da si zato nobena politična sika, ki je prisotna v pokrajinski upravi, ne sme lastiti izključnih zaslug za uspeh.

Med drugimi vprašanji, ki so jih nanizali svetovalci, naj omenimo še vprašanje avtobusnih prevozov, ki so v zadnjih časih povzročili dijaške in sindikalne agitacije, obsodbo umora poljskega duhovnika Popieluszka in vprašanje pravilnika za obravnavo zaostalih interpelacij, saj kaže, da se

jih je v pokrajinskem svetu nabralo v zadnjih mesecih kar precej.

Zimski urnik javnih lokalov

Z današnjim dnevom stopa v veljavo zimski urnik lokalov. Lokali morajo biti obvezno odprti od 7. do 21. ure, neobvezno pa se odprtje lahko anticipira na 5. uro, zaprtje podaljša pa do 24. ure. Med dnevom je dovoljen popoldanski počitek in sicer po sledečem razporedu: od 13. do 15. ure za kavarnice in bare, od 15. do 17. ure za restavracije in gostilne. V hotelih, penzionih in podobnih obratih mora recepcija delovati nepretrgoma 24 ur.

Od jutri meso proste cone

Goriška trgovinska zbornica obvešča, da se bo jutri pričelo razdeljevanje kontingenta govejega mesa po znižani ceni, v okviru goriške proste cone. Za dvig dvomesečne kvote (november - december) velja odrezek št. 33 (bele barve) za upravičence iz Gorice in Sovodenj, št. 33 (zelene barve prečrtan z rdečim) za upravičence iz Števerjana in odrezek št. 32 zelene barve za upravičence iz drugih občin v pokrajini.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo, Ul. Toti 52, tel.: 72701.

Krizanteme simbol spoštovanja in spomina do vseh pokojnih

Dan mrtvih, dan, ki si ga težko zamislimo brez obiska na pokopališču, brez prižiganja svečk in bujnih krizantem ter drugega cvetja kot simbolov naše ljubezni in spoštovanja do vseh tistih, ki ostajajo živi v našem spominu in izročilu. Na današnji praznik že nekaj dni opozarjajo bogate

raznih krajih tudi vrsta javnih spominskih slovesnosti.

Tako bo ob 9.30 v Gonarsu slovesnost pred spomenikom - kostnico, kjer se bo spominu padlih poklonila tudi delegacija SKGZ, ki bo zatem položila venec tudi v Zdravščinah. V Sovodnjah ob 11. uri na Peči ob 11.10, v Gabrjah ob 11.40 in na Vrhu ob 12. uri. V Števerjanu bosta slovesnosti ob 11. uri na glavnem trgu, ob 12. uri pa na Jazbinah, pred novim spomenikom. V Podgori se bodo poklonili pred partizanskim spomenikom, ob 11. uri, ob 11.30 pa bo podobna slovesnost, na pobudo VZPI - ANPI tudi v Štandrežu. Zbirališče ob 11. uri pred Domam A. Budala.

Občinsko avtobusno podjetje je ob današnjem prazniku povečalo število avtobusov na progi med glavno pošto in pokopališčem. Avtobusi bodo pričeli voziti ob 9. uri.

Konzul SFRJ v Trstu Drago Mirošič je včeraj položil venec pred spomenike padlim v Tržiču in Ronkah.

izložbe v cvetličarnah, tako kakor vsto let doslej pa so na predvečer praznika prostor pri pokriti tržnici zasedli poklonilci in ljubiteljski vrtnarji in cvetličarji. Ponudba je letos, tudi zaradi ugodnega vremena, res bogata, tako glede barv, kakor cen. Za vsak okus in vsak žep. Čeprav bomo današnji dan v glavnem prebili v družinskem krogu, pa bo danes v

Tudi manjše vokalne skupine na Seghizzijevem tekmovanju

Precej novosti se obeta na prihodnji mednarodni pevski reviji C. A. Seghizzi, ki bo, kakor znano, od 29. avgusta do 1. septembra prihodnjega leta. Na tekmovanju bodo po odločitvi pripravljalnega odbora odšlej lahko sodelovale tudi manjše vokalne skupine (največ osem članov), bodisi amaterske, bodisi poklicne. V tem torej novost in po naše, obogatitev manifestacije, ki bo imela v kratkem srebrni jubilej.

V pravilniku 24. pevskega tekmovanja, ki ga že pošiljajo raznim zborom in kulturnim ustanovam v Italiji in številnih evropskih državah je tudi zapisano, da se za tekmovanje v novi kategoriji (tretji) lahko prijavijo tudi manjše skupine, ki že pojejo v zborih, ki bodo sodelovali na tekmovanju v polifonskem in modernem petju.

V pravilniku je tudi naveden obvezni program za manjše skupine. Zapele bodo štiri skladbe: polifonsko pesem avtorja iz obdobja 1450-1630, skladbo za vokalno skupino ali vokalno skupino ob klaviški spremljavi avtorja iz 19. stoletja, polifonsko skladbo, napisano v prvi polovici 20. stoletja in polifonske skladbe sodobnega in še živečega avtorja.

Zbor Seghizzi nadaljuje s svojo običajno dejavnostjo. Odpotovali so te dni v Španijo, kjer bodo v baskovskih deželah imeli vrsto koncertov. V program so vključili tudi nekaj baskovskih pesmi.

KPI o zakonu o spolnem nasilju

Komisija za ženska vprašanja pri KPI je izdala tiskovno poročilo v zvezi z nedavno odobrenim zakonom o spolnem nasilju. Ob pozitivni ugotovitvi, da je končno prišlo do tega zakona, ki vsebuje nekaj pozitivnih točk, za katere sta se potegovala KPI in žensko gibanje, poudarjajo goriške komunistke, da je končno besedilo odstopilo od nekaterih načel, kot so pravica da se ženska združenja prijavijo kot zasebna stranka v procesih, priznanje pravice do spolnosti mladim in prizadetim.

Za ta načela so se potegovali komunisti, demoproletarci in neodvisni levičarji — je rečeno v poročilu — toda prevladalo je stališče KD in desnice, s tihim privoljenjem socialistov in radikalcev. Komunistične ženske zato menijo, da je za omikan napredek družbe treba prehoditi še dolgo pot, pri čemer pa lahko računajo na podporo žensk, mladih in ljudi, ki so jim tuja stališča, ki so se uveljavila v parlamentu.

prispevki

Sekciji VZPI v Števerjanu za spomenik na Jazbinah daruje sekcija VZPI z Vrha 50.000 lir.

Francka Marušič iz Sovodenj je za SPD Gorica darovala 17.000 lir.

O javnih delih največ razprave na seji občinskega sveta v Sovodnjah

O številnih posegih na področju javnih del je bilo največ govora na torkovi seji občinskega sveta v Sovodnjah. Precej načrtov je že v izvršilni fazi, za nekatera druga dela pa občinska uprava pripravlja dokumentacijo, oziroma finančno kritje. Prav v zvezi s predvidenimi posegi na področju javnih del pa je bilo tudi precej razprave, ki so jo izzvali predstavniki manjšine.

Tako so na seji, ki jo je vodil župan Vid Primožič odobrili dopolnilo k načrtu in višji strošek za ureditev gozdnih cest med Cotiči in Črnci. Strošek znaša 22.895.000 lir in ga bodo krili deloma s prispevkom KGS, deloma pa z lastnimi sredstvi. V razpravi ob tem vprašanju je svetovalec Remo Devetak zahteval pojasnila, zakaj občina ni poskrbela za asfaltiranje nekaterih manjših odsekov, o čemer je sicer bilo že govora v preteklosti. Dokaj umirjeno, vendar dovolj odločno je odgovoril župan. Dela bodo opravili, ko bodo urejevali novo cesto proti kulturnemu in športnemu centru. V nadaljevanju se je občinski svet soglasno odobril izvršilni načrt za umetniško delo na objektu telovadnice. Načrt je izdelal arh. Jože Cej, predvideva pa premestitev obeležja, ki je bilo postavljeno v parku ob kulturnem domu, ob 50-letnici Zveze športnih društev. Strošek (11.965.000 lir) je že vključen v proračun izgradnje telovadnice.

V kratkem se bodo pričela dela za

ureditev pokopališča na Vrhu, kajti z najemom posojila pri zavodu Cassa depositi e prestiti v višini 58.230.000 lir, sklep je bil odobren na torkovi seji, je zagotovljeno celotno finančno kritje za ta poseg. Občinski svet je nadalje odobril predlog, da se geometru Ivo Rojcu poveri nalog za pripravo izvršilnega načrta ureditve nove občinske ceste na Vrhu, o kateri je bilo sicer v zadnjih mesecih precej besedi.

Načrt bo občinska uprava skušala izvesti v prihodnjem letu, saj je za to potrebnih nekaj deset milijonov lir, ki jih v tekočem proračunu ni na razpolago.

Po soglasnem sklepu se bo že od 1. novembra dalje povečala dejavnost na socialnem področju, zlasti kar zadeva oskrbo ostarelih občanov na domu. Namesto dosedanjih 20 ur tedensko bo socialna delavka opravljala 25 ur tedensko, poveča pa se tudi število oskrbovancev, s pet na sedem. Občinski svet je na torkovi seji, po krajši razpravi, odobril tudi varianto k lotizacijskemu načrtu v obrtniško-trgovski coni pri letališču ter novo pogodbo s podjetjema IMSA in SOBE MA. V bistvu gre za prilagoditev lotizacijskega načrta novi varianti, ki jo je občinski svet sprejel julija letos in ki predvideva skrčenje varovalnega pasu vzdolž državne ceste.

Na dnevnem redu zadnje seje je bila tudi odobritev obračuna za leto 1983, vendar so razpravo in odobritev

na županov predlog odgodili, pač pa je svet odobril predlog uskladitve finančnega načrta za leto ter sprejel nekaj drugih sklepov.

Seja se je zaključila z daljšim pojasnjevanjem (na vprašanje svetovalca Černica) glede poteka postopka lotizacije cone C/4 v Gabrjal in s poročilom župana o današnjih spominskih slovesnostih.

Jutri brez avtobusov

Precej težav bo jutri zjutraj zaradi stavke uslužbencev avtobusnega prevoznega podjetja APT. Stavkali bodo namreč od začetka službe, to je od 4.30 do 9. ure. Protestna stavka je v zvezi z dolgotrajnim sporom med ravnateljstvom podjetja in uslužbenci glede reorganizacije storitev. Zaradi stavke bodo najbolj prizadeti delavci in dijaki, ki bodo morali kako drugače poskrbeti za prevoz v šolo oziroma na delo.

razna obvestila

SPD Gorica vabi člane in prijatelje na tradicionalno društveno martinovanje, ki bo 11. t.m. v Ajdovščini. Prijave na sedežu društva in v trgovini Bavcon do 6. t.m.

KD Briški grič iz Števerjana vabi na martinovanje, ki bo v soboto, 10. novembra v Park hotelu v Novi Gorici. Vpisujeta Silvan Pittoli (Klanec) in Robert Juretič (Ščedno).

kino

Gorica

VERDI 15.15—22.00 »Beat street«. VITTORIA 16.00—22.00 »Una donna allo specchio«. S. Sandrelli. Prepovedan mladini pod 18. letom. CORSO 15.30—22.00 »Indiana Jones il tempio maledetto«.

Tržič

PRINCIPE 14.00—22.00 »Scuola di polizia«. EXCELSIOR 14.00—22.00 »Cenerentola«. COMUNALE 16.00—22.00 »Noi tres«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 »Pink floyd - Zid«. SVOBODA 18.00—20.00 »Tarzan«. DESKLE 19.30 »Blade runner — iztrebljevalec«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Provvidenti, Travnik 34, tel.: 84972.

Ob filmski predstavi na Vrhu

Zabavno je tudi na jesen pustovati

Najbrž ni nič bolj zabavnega kot gledati same sebe na filmskem platnu, še posebej če post festum ugotavljaš, kako si sodeloval v pustnih pripravah in sprevodu pred nekaj meseci. Zaradi tega je bilo v torek zvečer Pri Čotovih na Vrhu zelo sproščeno vzdušje, vse polno je bilo smeha in vzklikanja, tako da so glasovi prisotnih, mladih in starejših, preglasili govorico in tudi petje ter glasbo, ki so spremljali predvajanje filmskega zapisa.

Večer je pripravilo kulturno društvo Danica. Na sporedu je bilo predvajanje kratkometražnega, skoro pol ure trajajočega filma o letošnjem pustu na Vrhu, ki ga je pripravil etnolog Naško Križnar. Za snemalno kamero je bil Sergio Ferrari, sicer snemalec agencije Alpe Adria iz Trsta. Tonski snemalec je bil Igor Cvetko. Pri snemanju ter pripravah

nanj pa je sodeloval tudi Zdenko Vogrič, ki je že sam leta 1972 posnel kratkometražni film o taktatnem pustu na Vrhu. Naško Križnar, ki je številne prisotne nagovoril pred predavanjem, je tudi izrekel željo, da bi lahko enkrat primerjali oba filma, tistega posnetega leta 1972 in tistega leta 1984, da bi tudi lahko ugotovili kaj se je v tem časovnem razdobju spremenilo.

Pravi filmski junak tega zapisa o pustu na Vrhu je domačin Dominik Pilonkin, katerega nasmejani obraz vidimo že v prvih posnetkih, še pred pričetkom pustnih priprav. Vidimo ga v filmu, kako sodeluje v pustnem sprevodu, vidimo kako zaključuje s svojimi duhovitimi domislicami filmsko pripovedovanje tisti večer ko so domačini pusta pokopali in se miselno pripravili na praznovanje tega običaja čez leto dni.

V filmu so zabeležene priprave za pustni sprevod, šminkanje, zatem sprevod, obiski po hišah, zapiranje oknic pred nevarnostjo »napadov« s strani dveh »bombašev«, katerih naloga je bila stresti nekaj moke posvoda kjer se je le dalo. Potem je na vrsti »šranga« preko katere te ne pustijo, pride pa na vrsto tudi streljanje ljudi, njihovo oživljanje z vinom, končno pa še, dan pozneje, pogreb pusta in njegov sežig.

Skratka, videli smo nekaj kar lahko vidimo ob vsakem pustu v naših kraških vaseh, v vsaki s svojo posebnostjo. Vrhovci so seveda tega navajeni. Zelo pa so se zabavali, ko so gledali same sebe na filmskem platnu in se spomnili tistih letošnjih marčnih dni, ko so pustovali. Prav zaradi tega pa so bili ves časa predvajanja filma zelo glasni, kar seveda ni škodovalo.

Novost pri Založništvu tržaškega tiska in Dravi Izjave Jezikovnega razsodišča

Vprašanje jezika je vprašanje najzmogljivejše človekove ustvarjalnosti (M. Kmecl). Slovenski jezik je prevelika vrednota (Miklošič zanesenjakom v 2. polovici 19. stoletja: »prevelik dar božji«), da bi jo bili pripravljeno živo pokopati, pa četudi v zlato trugo bratstva in enotnosti ali novodobnega edinstva, kakor bi jaz imenoval »zajedništvo« — in kar je še podobnih gesel (J. Toporišič).

To sta izjavi dveh članov Jezikovnega razsodišča, ki zaključujeta zajeto knjigo 350 strani z enakim naslovom. Jezikovno razsodišče je nastalo pod okriljem SZDL kot veja posebne sekcije z naslovom »Slovenščina v javnosti« z namenom, da bi opozarjalo na jezikovne zablude in si prizadevalo za čim bolj smotrno, čisto, lepo, natančno in pravilno uporabo slovenskega jezika. Ustanova je s svojim delom začela 4. decembra 1980. leta, ko je objavila svojo prvo izjavo z naslovom »Za delovne in druge organizacije predvsem domača poimenovanja«. In Jezikovno razsodišče vztraja, kljub vsem polemikam, negodovanjem, pohvalam, žolčnim odzivom itd., vse do danes.

Naš namen ni, da bi sedaj ocenjevali umestnost ali pomanjkljivosti dela Jezikovnega razsodišča, kateremu je treba vendarle priznati, da je in skuša narediti red v inflaciji samovoljnih interpretacij gramatikalnih pravil in vnesti nekaj razsodnosti pri uporabljanju slovenskega besedišča, ki ga načenja čedalje bolj zbirokratiziran jezik, v katerega se zavestno in tudi že podzavestno vrivajo vsakršne spakedranke in tučke. Opozoriti hočemo samo na zbornik »Jezikovno razsodišče«, ki je pravkar izšel pri Založništvu tržaškega tiska in celovski

založbi »Drava« v zbirki SLOVENICA (prva knjiga te zbirke je Slovensko pismo Josipa Vidmarja).

Nova, najbrž dobrodošla knjiga, prinaša kar 81 izjav Jezikovnega razsodišča, v drugem delu pa osvetljuje še vodila, katerih so se člani ustanove držali pri svojem delu oziroma izhodišča, ki bi jih bilo treba še razviti in dopolniti.

Ob vsem tem je seveda najbolj zanimivo to, da so natisnjena tudi mnenja Slovencev, ki so se odzvali na posamezne izjave in povedali svoje o večji ali manjši upravičenosti »sojenega«. Najbolj užaljeni, polemični in napadalni so bili seveda novinarji, katerim je Jezikovno razsodišče največkrat nastavljal svoje želo in jih opozarjalo na veliko odgovornost, ki jo imajo pred celotnim narodom.

Knjigo, ki jo je uredil eden izmed članov JR Janko Moder, lahko uporabljamo kot jezikovni priročnik za vsakdanjo rabo in bo najbrž služila širokemu zaledju. Skrb za lepo slovenščino naj bi bila konec koncev stvar vseh Slovencev in če ne drugega je pričujoči zbornik vsaj moralna obveza vsem, da se zamislimo in pritegnemo geslu, da je jezik vendarle najplemenitejša narodova kvaliteta. Posebej pa velja opozoriti na dejstvo, da je knjiga izšla v tako imenovanem zamejstvu, saj se jezikovne razdalje med Slovenci čedalje bolj poglobljajo in skorajda se več niti ne razumemo. Je torej tudi trkanje na vest prebivalcev v SRS in njihovih forumov, naj končno prenehajo z birokratizacijo tega usodno pomembnega sporazumevalnega instrumenta in naj bo tat vendarle tat (in ne prilasčevalec tuje lastnine) in hlev hlev (in ne »objekt za nameščanje in prehrano živine«).

MARIJ ČUK

Iz likovnih galerij

Magnolato v Cartesiusu predstavil svoje grafike

V galerijo - laboratorij Cartesius v Ulici Marconi v Trstu je prišel v goste mojster Cesco Magnolato, ki spada med zelo znane likovne mojstre Veneta. Magnolato, ki se bliža šestdesetemu letu, ima za seboj zelo bogato razstavno dejavnost, saj je pripravil do sedaj zelo veliko samostojnih razstav in sodeloval pri mnogih kolektivnih prireditvah širom po svetu.

Tokrat je s svojimi jedkanicami dobesedno napolnil galerijo Cartesius. Gre za skoraj trideset grafičnih listov v črno-belem in v tipično njegovem krepkem slogu, kajti Magnolatova poteza je vedno izrazita, ker odraža njegov večni, po mnenju poznavalcev celo brezupni boj, med neenakimi silami, ko se med seboj krešejo odnosi med človekom in naravo, kakor je zapisala o njegovih umetnostih Maria Masan Dan. Naslovi njegovih del sicer ne odražajo vedno tega, kar gledalec vidi na razstavljenem delu, oziroma kar je mojster začrtal na ploščo in nato prenesel na papir. So pa značilni, rekli bi zgornji, kot na primer naslovi »Beneški kmet«, »Objem«, ko mati prižema k sebi svoje dete, nadalje »Pust«, »Pričakovanje«, »Sre-

čanje», »Dnevnik« ali pa »Seten«.

Sicer pa je za Magnolato značilno še nekaj: danes, ko se na podobnih razstavah srečujemo z grafičnimi od-tisi, ki gredo tudi v stotine, razmnoži Magnolato svoja grafična dela le v petnajstih primerkih. In tudi to je znak resnosti, ki jo beneški umetnik kaže v vsej svoji likovni ustvarjalnosti (Fre)

revije

Slovenske revije

Na uredniški mizi se je te dni nabralo veliko slovenskih leposlovnih in družboslovnih revij, ki jih zaradi od-sotnosti nismo mogli še prelistati. Mladika, Nova revija, Sodobnost, Dia-logi, Teorija in praksa, Borec pa mla-dinske revije zaslužijo pozornost, saj se v njih zrcali trenutno stanje umet-nosti v slovenskem prostoru. Revija naj bi namreč zelo hitro reagirala na tekočo stvarnost in umetniško produk-cijo, jo sproti ocenjevala, izražala mnenje itd.

Preden se sistematično lotimo pre-soje vsebine posameznih revij (to bo-mo opravljali v prihodnjih dneh), naj bo dovoljeno nekaj misli o tovrstni publicistiki. Kaj nam revije danes pravzaprav pomenijo? V tem prostoru za mejo najbrž malo ali nič, saj je število naročnikov in kupcev takih revij katastrofalno nizko, kar kaže na zelo površen in ne ravno razum-ljiv odnos do kulture nasploh. Sami najbrž niti ne čutimo potrebe, da bi tako revijo sploh imeli, kajti brez vsakršne moralne in človeške pomisli-malomarno zamahnemo z roko (ali smo to počenjali), ko smo priče ukinitvam ali redukcijam take publicistike. Zna-no pa je, da je vsaka skupnost in dru-žba brez intelektualne moči in razvito-sti obsojena na stagnacijo in smrt.

Oklepaj, ki smo ga zgoraj odprli, bo treba najbrž spet zapreti še z do-datnimi ugotovitvami in dopolnili. Za-to puščamo odprt prostor za vsako misel v tej zvezi. Po drugi strani pa si dovolimo postaviti tudi vprašanje, kako je s stanjem revij v »enotnem slovenskem kulturnem prostoru«? Ali so te revije tribuna enega, dveh, treh, skupine — ali naj služijo širšemu bral-nemu interesu? Vzemimo samo primer predzadnje »Sodobnosti«, ki je zgle-den odgovor zadnjemu vprašanju. In kako je naša problematika zastopana na straneh teh revij? Odgovori bodo sledili po posameznih ocenah...

(mč)

Božidar Jakac podaril Novemu mestu 850 svojih del

NOVO MESTO — Kot da se je ure-sničila pravljica: v hiši staršev Boži-darja Jakca v Novem mestu, ki jo je postavil oče leta 1904, preuredil v hotel, nato pa s podpisovanjem me-nic nesrečno gospodarsko propadel in je šla hiša na boben, so odprli Jak-čev dom, stalno galerijo najboljših del našega velikega slikarja in gra-fika. Hišo z dvanajstimi prostori (tri-je prostori so še v podstrešju, pri-pravljeni za knjižnico in depoje) ter z 800 kvadratnimi metri površine je uredila novomeška občinska kulturna skupnost, Jakac pa je podaril 850 pa-stelov, olj in risb, same unikate.

Novomeščani so se že pred štirimi leti odločili za to drzno kulturno-politično odločitev in zbrali za obno-vo ter notranjo ureditev hiše kar 30

milijonov dinarjev, ne da bi prejeli kakršnokoli republiško pomoč, čeprav bo Jakčev dom ponos vseh Sloven-cev, spričo umetnikove priljubljenosti pa tudi gostov iz drugih republik in pokrajin ter iz tujine. Slovenci smo s tem bogatejši za zbirko umetnin neprecenljive vrednosti. (Materialno se zbirka najbrž ne da oceniti, če bi uporabljali sedanjo tržno vrednost Jakčevih del iz prodajnih galerij, bi smeli oceniti vrednost Jakčevega da-rila vsaj na 5 milijard starih dina-rjev).

Dela za galerijo so zbirali en mesec pred odprtjem: umetnik sam, njegov sodelavec, umetnostni zgodovinar dr. Milček Komelj, medtem ko je idejno zasnovano galerije in ureditev zasnoval Jovo Grobovšek, direktor občinskega

zavoda za varstvo naravne in kultur-ne dediščine. Jakac je izmed dva ti-soč del izbral najboljše unikate, za-čenši z letom 1910 do danes. Prese-netljiva so nova odkritja v znanem opusu: mnoga dela, nastala na Jak-čevih popotovanjih: Praga 1919.21 — tu je portretiral Vena Piona v ka-varni ali pesnika Tagoreja; Benetke 1926, 1934, 1938, 1954, Združene drža-ve Amerike 1929-30, London 1956, Ba-sel 1960, Zürich 1953, 1960, Bern 1955, Rim 1951, Tunis 1922, Pariz 1925, Be-rlin 1922... Pretresljiva so Jakčeva de-la iz prve svetovne vojne, bodisi por-treti ali skice, na primer Judenburg. Vznemirljive so drobne skice, risbe in pasteli iz berlinskega kulturnega življenja leta 1922, na primer Saeveru-dova spalnica v Berlinu. Krhki paste-li iz sredine dvajsetih let, iz ljublan-ske opere in gledališča so polni lirič-ne miline in rahlo zastrite erotike. Se-vernoafriški motivi so sicer znani, a umetnik jih zadnja desetletja najbrž ni toliko razstavljal. Podobno je s ciklom iz ZDA, deloma znanim iz ilu-stracij njegove in Jarčeve knjige Od mevi rdeče zemlje.

Med portreti je Božidar Jakac na-pravil opek in skrbno pretehtan izbor: največ je podob njegovih najbližjih, sorodnikov, mnogo manj znanih Novo-meščanov, Dolenjcev. Izreden je pa-stel Borisa Kidriča iz povojnega ča-sa, ali portret Alojza Gradnika s če-pico, portreti Stanka Vurnika, Jožeta Plečnika, Riharda Jakopiča, Josipa Edgarka Leopolda Lavova, Otona Zu-pančiča, Mirana Jarca, Antona Pod-bevška, Marija Kogoja, Ivana Čarga, nekaj izbranih avtoportretov, na pri-mer oni v vojaški uniformi iz leta 1918. Izredno zanimive so skice iz Jakčevega idrijskega obdobja okrog 1913 do 1916, na primer pri šolski maši na koru, večer ob Idriji, por-tret idrijskega gospodarja Franceta Krapša, portret Zorka Jelinčiča...

Nekaj sto je Jakčevih krajin, s po-

udarkom na Novem mestu in Dolenj-ski, precej je del s primorskimi in istrskimi motivi (Piran 1926, Buje 1926, Savudrija), Dalmacija - Hvar, vrliški motivi... Iz tujine je največ ameriške krajine, na primer Veliki ka-njon Colorada ali tuniška puščava... 850 del je pač ogromen opus, ki mo-ra navdušiti slehernega obiskovalca te izjemne galerije.

Božidar Jakac je ob odpiranju svo-gega doma, ko mu je Franc Salj, ravnatelj Dolenjskega muzeja (pod njegovim pokroviteljstvom bo odslej Jakčev dom) izročil hišni ključ, vid-no ganjen dejal, da si njegovi starši in on ne bi niti v sanjah upali pomi-sliti, da bo nekoč v njihovi hiši tako velika galerija Jakčevih del. Solze so prišle našemu mojstru, ki je prazno-val 85. letnico, v oči in glas se mu je zatresel, ko je govoril o svojem čustvenem odnosu do Dolenjske in Dolenjcev in se zahvaljeval za tako velik dogodek v njegovem življenju. Priznal je, da je mnoga dela sedaj na novo »odkril«, saj je že marsikaj pozabil in ni mislil, da je vse to ustvaril.

V spominsko knjigo v svoji rojstni hiši v Novem mestu (sedaj je v njej gostilna) je Božidar Jakac po otvo-ritvi galerije zapisal: »Presrečen sem, da se je ta dragocena misel res da-nes uresničila, kar je v globokem spoštovanju mojih rajnih najdražjih, ki so v težkem življenju, čeprav po smrti, doživeli največjo počastitev, da so postavili v naši bivši hiši resnični dom in popoln pregled mojega življenjskega dela — kar je najdragoce-nejših slikarskih del od mojega 1911 leta do danes. Ta zasluga ni mala samo zame, temveč tudi za vso našo družino. Iskrena in srčno globoka hvala Novemu mestu!«

Jakčev dom v Novem mestu bo odprt vsak dan, razen ponedeljka, dopoldan in popoldan.

MARIJAN ZLOBEC

Božidar Jakac na slovesnosti v Novem mestu

STONE SVETINA

Med nebom in peklom

283.

Losanna pa se je poglubil v njene zeleno rjave oči, da bi uganil, kaj bi hotela prikriti. Ničesar ni bilo razen igranega veselja, da ju znova vidi.

Sedli so v vrtno uto. Sonce je pronicalo skozi ze-lenje in blaga sapica z gorske strani jih je hladila.

»Kako se imate, lepa gospa? Nisva mogla mimo, ne da bi vas obiskala. Zvedela sva, da ste se pred nekaj dnevi vrnili iz Rima, pa naju zanima, kako se imajo tam doli?« je začel pogovor Losanna.

»To najbrž vidva vesta bolje kot jaz.«

»Bolje kot vi že, ne pa bolje kot vaš soprog.« se je pomenljivo nasmehnil Losanna, ki mu je bila ta ženska nekajkrat pomemben vir informacij, kako diha vojska in vrhu.

Gospa Ines jim je natočila hladnega vina, služ-kinja pa je prinesla kavo.

»Ne bi še prišla iz Rima. Toda tam se dogajajo čudne reči. Mož tiči ves dan in pozno v noč v štabu,

živčen je in napet, da ga nisem mogla prenašati. Sam mi je dejal, naj grem na varno, za vsak primer. Nobena tajnost ni — ne le po kulcarjih, tudi po uli-cah se govori o bližnjem padcu vlade in o možnostih premirja.«

Losanna in Gattinara sta se spogledala. Čeprav jima ni povečala nič novega, sta iz njenega vzne-mirjenja sklepala, da je stvar resna in da je prišel čas, ko bodo prve podgane začele zapuščati potaplja-jočo se ladjo.

Poslušala sta jo, da jima je povedala še nekaj novic o poznanih ljudeh. Govorila je gladko italijan-sko in obnašala se je kot gospa.

Losanna, ki je v njenem glasu začutil premajhno stopnjo prizadetosti in strahu, pa jo je kot vsakogar hotel nekoliko vreci iz tira.

»Moja draga Ines, hvala vam za vse, kar ste na-ma povedali. Težave niso samo v Rimu. Tudi tu so in bodo še večje. Ali slišite bobnenje v gonah, hrum motorjev v zraku? Lahko se zgodi, da se bo vojna preselila v dolino. S polkovnikom sva govorila, da bi vas vojska zaščitila.«

»Tudi moji ljudje bodo poskrbeli za vašo var-nost,« je dejal Gattinara.

»Še to,« je dejal neprizadeto Losanna: »Zopet smo dobili anonimno prijavo, da ste izdajalka, da imate zveze s komunisti in da izdajate vojne tajne.«

»Bodite no pametni, gospod Losanna. Intriga iz

istega vira. Sami veste, da me politika ni nikoli za-nimala in da sem bila v teh krajih prva, ki je vzela Italijana. Veste tudi, kako me sovražijo — to je greh, ki se v teh hribih ne odpušča. V ozadju je eden ti-stih, ki hočejo, da bi vi sami onemogočili svoje ljudi.«

»Ne vznemirjajte se, gospa. Čutil sem dolžnost, da vam povem. Še vedno ne dajó miru. Anonimne prijave so običajno ogabnost, ki se z njo izživljajo ljudje najnižje morale. Sicer pa se nikar ne čudite. V tej vojni nasprotniki ne izbirajo sredstev, kako bi uničili drug drugega.«

Losanna je popil ostanek vina. Gospe ni trenila niti mišica na obrazu. Samo hvaležno se je nasmehnila in rekla: »Dobro, da imam močne in pametne zaščitnike.«

»Kot sva midva, gospa...«

»Tako je, na vaju mislim in tudi na tiste v Rimu, sicer si ne bi več upala priti v domače kraje.«

Ko sta se peljala vzdolž modre reke, zajezone v jezero, je Losanna rekel: »Tej ženski ne bomo prišli do dna.«

»Najbrž smo prepozni, naš čas je zdrsel mimo. Ni potrebno, čemu bi ji lezli pod kožo, saj so mnogi naši klonili in izdali stvar. Kaj naj bi ona izdala in komu? Prepričan sem, da se razume le na ličenje in obračanje oči. Jaz zase vem samo to, da jo bom po-ložil, še preden se bo njen mož vrnil iz Rima. Tudi to vem, kako mi bo podlegla,« je dejal polkovnik.

Šah: dvoboj za svetovni naslov Karpov - Kasparov že šestnajsti remi

MOSKVA — Tudi 20. partija šahovskega dvoboja za naslov svetovnega prvaka med Anatolijem Karpovom in Garrijem Kasparovom se je končala z remijem. Šahista sta se za delitev točke sporazumela že po 15. potezi in to v zelo mirnem »dvoboju«.

Po 20. partiji še vedno vodi Karpov s 4:0, sedaj že ob 16 remijih. Naslednja partija bo jutri.

Kvalifikacije za nogometno SP

Poljska razočarala

SKUPINA 1
Poljska - Albanija 2:2 (1:0)
STRELCI: za Poljsko Smolarek v 23. in Palasz v 79. min., za Albanijo Minga v 54. in Kola v 76. min.

LESTVICA					
Poljska	2	1	1	0	5:3 3
Belgija	1	1	0	0	3:1 2
Albanija	2	0	1	1	3:5 1
Grčija	1	0	0	1	1:3 0

SKUPINA 2
Češkoslovaška - Malta 4:0 (2:0)
STRELCI: Janecka v 18. in 70. minuti, Jarolin v 35. min. in Berger v 77. min. (11-metrovka).

LESTVICA					
Portugalska	2	2	0	0	3:1 4
ČSSR	2	1	0	1	5:2 2
ZRN	1	1	0	0	2:0 2
Švedska	3	1	0	2	4:3 2
Malta	2	0	0	2	0:8 0

SKUPINA 3
Turčija - Finska 1:2 (0:1)
STRELCI: za Finsko Hjelm v 10. in Lipponen v 56. min., za Turčijo Tutteki v 78. min. (11-metrovka).

LESTVICA					
Finska	3	2	0	1	3:6 4
Anglija	1	1	0	0	5:0 2
Sev. Irska	2	1	0	1	3:3 2
Romunija	1	0	0	1	2:3 0
Turčija	1	0	0	1	1:2 0

NOGOMET: danes v prijateljski tekmi Triestina - Roma

Danes ob 14.30 bo na »Grezarju« prijateljska nogometna tekma med Triestino in Romo. Do tega prijateljskega srečanja je prišlo z dokajšnjo zamudo, saj sta se vodstvi zanj domenili že v času, ko je tržaško društvo odstopilo rimskemu prvotigašu Marka Struklja.

Tako ali drugače, ljubitelji nogometa v Trstu bodo danes lahko videli nekatere protagoniste rimskega moštva, ki je pred dvema letoma z Lie-dholmom na čelu osvojilo naslov državnega prvaka. Roma pa bo danes v Trstu nastopila z dokaj okrnjeno postavo. Poleg reprezentantov (Tancredi, Conti in Righetti), ki so na pripravi v Milanu za prijateljsko srečanje proti Švici, danes v Trstu ne bo niti slavnega Cereza, ki je poškodovan, pa tudi Gianninija ne bo.

Pa tudi v tržaškem moštvu ni prevelekega »navdušenja« za to tekmo. Po neodločenem izidu doma proti Padovi bodo namreč Giacominijevi varovanci skušali v nedeljskem domačem

srečanju proti Sambenedetteseju osvojiti obe točki. Zato je tudi s strani Tržčanov pričakovati danes nekoliko »mirnejšo« igro.

Italija »under 21« izenačila proti Švici

Švica - Italija 1:1 (1:0)
STRELCA: Kundert v 13. min. (11-metrovka), Baldieri v 62. min.

LOCARNO — Čeprav bi se po rezultatu lahko sklepalo drugače, je Italija v včerajšnji prijateljski tekmi proti Švici povsem zadovoljila, tako s prikazano igro kot tudi zaradi izredne zagrizenosti. Švicarji so namreč povedli po enajstmetrovki, ki jim jo je daroval sodnik, »azzurri« pa se niso predali in so tudi zaslužen izenačili. Velja omeniti, da so švicarsko moštvo sestavljali nekoliko starejši igralci.

10. kolo 1. jugoslovanske nogometne lige

Derbi kola Zagrebčanom

V prvi jugoslovanski nogometni ligi so včeraj igrali 10. kolo. Derbi je bil v Zagrebu, kjer je domači Dinamo povsem zaslužen premagal beograjsko Crveno zvezdo. Za domačine sta bila uspešna B. Cvetković in Cerin iz enajstmetrovke, za goste pa M. Djurovski. Marko Elsner je za Beograščane igral le v drugem polčasu.

V tem kolu je prišlo tudi do nekaterih presenečenj: beograjski Partizan je namreč doma igral le neodločeno brez zadetkov proti Iskri in z delitvijo točk se je moral zadovoljiti tudi sarajevski Željezničar v domačem srečanju proti Sutjeski. Edino moštvo, ki je zmagalo v gosteh pa je Sarajevo, ki je z 2:0 premagalo Prištino.

IZIDI 10. KOLA: Dinamo Zagreb - C. zvezda 2:1 (1:0); Hajduk - Vardar 3:2 (2:1); Osijek - Radnički 2:0 (2:0); Budućnost - Velež 1:1 (1:1); Priština - Sarajevo 0:2 (0:1); Partizan - Iskra 0:0; Sloboda - Rijeka 2:1 (1:1); Vojvodina - Dinamo Vinkovci 3:1 (2:1); Željezničar - Sutjeska 2:2 (1:0).

LESTVICA: Partizan 14; Sarajevo, Željezničar 13; Hajduk 12; Osijek, Radnički, Budućnost, Sloboda 11; Vardar, Rijeka, Velež, Iskra 10; C. zvezda, Priština 8; Sutjeska, Vojvodina, Dinamo (Z), Dinamo (V) 7.

Košarka: sinoči v pokalu prvakov Cibona po pričakovanju

Helsingin - Cibona 83:88 (39:44)

HELSINKI — V prvem srečanju osmine finala košarkarskega pokala prvakov je sinoči zagrebška Cibona po pričakovanju premagala domače moštvo Helsingina. V vrstah zagrebške ekipe je zopet odlično zaigral Dražen Petrović, ki je dosegel 37 točk in bil seveda najboljši strelac srečanja. V domačem moštvu pa sta se izkazala Američana Moore (21 točk) in Mosley (20).

Italijanska predstavnika bosta igrala danes. Bancoroma bo gostovala v Istanbulu, kjer bo igrala proti ekipi Efesa, bolonjski Granarolo pa se bo v Atenah spoprijel s Panathinaikosom.

KORAČEV POKAL
Panionios - Ciaocrem 67:91 (38:46)

ATENE — Moštvo Ciaocrem iz Varesa je brez vsakršnih težav od-

pravilo v Atenah domačo ekipo Panioniosa. Najboljša strelca v italijanski ekipi sta bila Američana Thompson (19 točk) in Deveraux (18), pri domačinih pa ni nihče izstopal.

Aris - Zadar 84:71 (39:44)

SOLUN — Zadrčani so v prvi tekmi osmine finala tega pokala izgubili v Solunu proti domačemu moštvu Arisa s 13 točkami razlike, potem ko so bili po prvem polčasu še v vodstvu. Galis (30 točk) in Janakis (22) sta bila najuspešnejša v vrstah domačega moštva, pri gostih pa sta se izkazala Sunara (27 točk) in Petranović (17).

Borac - Fenerbache 89:85 (51:46)

ISTANBUL — Čačanski Borac je le s štirimi točkami premagal turško ekipo Fenerbacheja, tako da mu bo v povratnem srečanju trda predla. Sarančić (27 točk) in Aršić (26) sta bila najboljša pri Borcu, pri gostih pa sta se izkazala Roberts (25) in Artis (16).

Hapoel - Šibenka 105:100 (52:53)

HAIFA — Košarkarji Šibenke so tesno izgubili proti izraelskemu Hapoelu in imajo seveda možnost, da v povratnem srečanju zaostanek nadoknadijo. Dissul (31 točk) in Issell (25) za Hapoel ter Žurić (23) in Slavica (21) za Šibenko so bili najboljši strelci tega srečanja.

Odbojarski turnir

Alpe Adria

VIDEM — V nedeljo bo v Povolettu odbojarski turnir za pokal Alpe Adria, ki se ga bodo udeležila naslednja moštva: Grafenstein (Grafec), Salonit (Kanal), Remanzacco in Povoletto.

Tenis v Stockholmu

STOCKHOLM — Italijan Claudio Panatta je izgubil v prvem kolu mednarodnega odprtega turnirja v Stockholmu proti Američanu Sandyju Mayerju s 6:3, 2:6, 3:6.

kratke vesti - kratke vesti

Namizni tenis: evropski pokal

Tudi Marina Cergol pripomogla k zmagi it. reprezentance

VERONA — Italija je nepričakovano, toda zaslužen premagala Dansko v drugem kolu evropskega pokala v namiznem tenisu. Zmagovita karta trenerja Wan Janga je bil Nannoni, ki je v zadnjem trenutku zamenjal Bisija in celo premagal številko 1 danske reprezentance Pedersena. Za Italijo je nastopila tudi krasovka Marina Cergol, ki je v dvojicah s Costantinijem odpravila danski par Pedersen - Polk z 21:17, 21:19. Italija je zmagala s 5:2.

Ascoli odslovil trenerja Mazzoneja
ASCOLI PICENO — Po slabih rezultatih v tem, uvodnem delu v pr-

vi italijanski nogometni ligi je vodstvo Ascolija včeraj odslovilo trenerja Carla Mazzoneja. Več je kandidatov, ki naj bi zamenjali Mazzoneja pri vodstvu Ascolija. Med temi omenjajo Giagnognija, Di Marzia in celo Jugoslovana Boškova.

Brazilci sanjajo

o povratku Zica

RIO DE JANEIRO — V Braziliji upajo, da bi se Zicove bojazni, da mu italijansko podnebje in težka igrašča ne ležejo, uresničile in da bi se slavni brazilski as čimprej vrnil v domovino. V svoje vrste pa bi rada sprejela Zica številna društva, in sicer: Flamengo, Vasco da Gama, Corinthians, Sao Paulo itd.

Zico pa zanika...

Navdušenje brazilskih navijačev se bo kaj kmalu poleglo, saj je Zico včeraj odločno zanikal, da namerna preklicati pogodbo z Udinesejem in se predčasno vrniti domov.

Mladinske igre: včeraj nagrajevanje v Trstu

V nabito polni dvorani tržaškega Avditorija je bilo včeraj nagrajevanje predstavnikov in predstavnic iz naše pokrajine, ki so se udeležili sklopega dela mladinskih iger v Rimu.

Po uvodnem in pozdravnem nagovoru predsednika pokrajinskega olimpijskega odbora Emilia Felluge, ki je podčrtal doprinos tekmovalcev in tekmovalk iz naše pokrajine pri lepih bori kolajni, ki jih je osvojila reprezentanca Furlanije - Julijske krajine, je prevzel besedo predsednik tržaške »Cassa di Risparmio«, ki podpira te igre v naši pokrajini.

Sledilo je nagrajevanje spremljevalcev na MI v Rimu in med nagradenci je bil tudi naš profesor Ivan Peterlin. Bogato je bilo tudi nagrajevanje tekmovalcev in tekmovalk. Lično nagrado pa je prejela tudi naša dijakinja Tanja Kalc (Kosovel), ki je v atletiki osvojila srebrno kolajno.

Naj omenimo, da so bili prisotni tudi dijaki Kosovela, ki so nastopili v finalnem delu rokometnega turnirja.

Za osvojitev srebrne kolajne v Rimu je včeraj Tanja Kalc prejela lično darilo

odbojarski komentar trenerja franka drasiča

Ta tedenska rubrika ima namen, da objasni gledalcu sobotne tekme s tehničnega vidika. Komentarji bodo torej čisto strokovni. Na ta način se bo gledalec tudi približe spoznal z igro in dinamiko odbojke ter postal še bolj aktiven pri spremljanju in gledanju igre same.

Letos bosta na potek igre precej vplivali dve novi pravili. Prvo pravilo pravi, da ekipa, ki brani ne sme blokirati nasprotnikovega servisa. Drugo pravilo pa pravi, da mora biti sodnik precej prizanesljiv pri obrambni igri, posebno pri sprejemu in »čekiču«. S tema dvema praviloma dinamika bo igra vsekakor pridobila na močnejšosti in na podaljšanju posameznih akcij, kar bo seveda povečalo spektakularnost igre same.

Zaradi prvega pravila bodo servisi vedno ostrejši in vsak igralec bo skušal servirati čimniže nad mrežo, da otežijo s tem dober sprejem servisa. Zato bo postal servis precej riskanten in bomo pričali številnim

Od letos nova pravila

zgrešenim servisom pa tudi direktnim točkam s servisa. Na vsak način so s tema dvema praviloma privilegirane tiste ekipe, ki se posebno odlikujejo v obrambi.

Poglejmo sedaj našo skupino in ekipe, ki nastopajo v njej. Po mojem mnenju izvedencev je naša skupina ena najboljših. Posebno velja omeniti ekipo Libertas Pordenone, ki je sad združitve treh ekip. V to ekipo sta vstopili še podajalca Colotti in močna tolkačica Rosa, obe od Spinee, ki nastopa v A2 ligi. Od iste ekipe je tudi novi trener Glauco Sellan.

Druga močna ekipa je tudi Nervesa, ki jo trenira znani in nepredvidljivi Scalzotto, trener, ki je pred leti privedel Novento iz povprečja celo do A1 lige. Moč te ekipe sloni na državni mladinski reprezentantki Zanfranceschi, poleg tega se je letos ekipa ojačila z igralko Peron iz Novente Vicentine.

Prav ti dve ekipi skupno z Meblom bosta, po mojem mnenju, kandidatini

za uvrstitev v prvenstvo za napredovanje.

Ostale ekipe so nespremenjene. Mogliano Veneto je precej nevaren, saj se je lani do zadnjega boril za prva mesta. OMA je v bistvu ostala nespremenjena, medtem ko je novinec v B ligi AUSA PAV Cervignano ostal celo brez svoje najboljšje tolkačice Contejeve, ki se je preselila v Modeno. Ta ekipa bi morala biti tudi najslabša v skupini.

Sobotna tekma z ekipo OMA bi morala biti za igralke Mebla precej lahka (vsaj na papirju). V predprvenstvenih tekmah smo se dvakrat pomerili z njimi in obakrat zmagali s čistim 4:0. Vendar derbi je le derbi in trema prve tekme, pa publika in nazadnje morda tudi podcenjevanje nasprotnika zna biti za našo ekipo usodno, kajti tudi vsak izgubljeni set nas lahko drago stane na končni lestvici. Igra OMA je precej počasna z visokimi podajami. Teža napada sloni na dobri igralci Sil-

V soboto se bo pričelo odbojarsko prvenstvo v ženski italijanski B ligi, v katerem bo nastopila tudi naša združena ekipa Mebla. Podobno kot za Zagarjevo rubriko mislimo, da bodo številni naši ljubitelji odbojke (pa tudi drugi) z veseljem sprejeli novo rubriko, ki jo bo vodil trener naše združene ekipe Franek Drasič.

verovi, ki v bistvu zaključijo vsako akcijo tudi z druge linije. Ostale igralke so precej nizke postave in se odlikujejo predvsem v obrambi in bi jih naše s preudarno igro zlahka premagale. OMA igra s »centerhalfom« naprej, to pomeni, da srednja obrambna igralka krije kratke žoge za blokom. S tem seveda odpira veliko praznino na zadnjem - srednjem delu igrišča, kamor bi morale naše igralke poslati čimveč tolčenih žog.

Ostale tekme: Cervignano gostuje Nerveso, Mogliano Veneto pa Libertas Pordenone.

Že po prvem kolu bomo torej spoznali veljavnost in moč teh ekip.

domači šport

Danes

četrtek, 1. novembra 1984

NOGOMET

Naraščajniki

9.45 na Opčinah, Ul. Carsia: Roiane - Vesna; 10.30 v Bazovici: Zarja - Breg.

ODBOJKA

Mladinke

20.30 v Gorici, telovadnica ITI: Olympia - Dom Agorest

KOŠARKA

Naraščajniki

11.00 na Kontovelu: Kontovel - SGT; 11.45 v Trstu, Istrska ulica: Don Bosco - Bor.

Dečki

10.30 v Nabrežini: Sokol - Bor

Disciplinski ukrepi

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze tokrat ni pregledala sodniških poročil srečanj v A ligi zaradi jutrišnjega srečanja italijanske reprezentance proti Švici. V B ligi je izključila le enega igralca, in sicer Davina (Parma), ki bo počival eno kolo.

ob robu naših nogometnih igrišč

Združevanje - edina perspektiva

Ena četrtna prvega dela amaterskih nogometnih prvenstev je za nami. Če pogledamo trenutne lestvice, ugotovimo, da naše ekipe s Tržaškega to je Vesna, Zarja, Kras, Primorac, Breg in Gaja od skupno 74 možnih točk niso osvojile niti polovice. Do sedaj so namreč zbrale lepičlih 30 točk. To nam je dalo povod, da smo v zvezi z dosedanjimi rezultati naših članskih ekip zastavili nekaj vprašanj načelniku nogometne komisije pri Združenju slovenskih športnih društev v Italiji Borisu Primožiču, ki vodi komisijo že od lanskega septembra in zaradi tega ima pregled nad delovanjem posameznih društev.

»Boris, so te zadovoljili dosedanje rezultati naših ekip?«

»Po pravici povedano, rezultati niso bili najboljši. Res je, da ima vsaka ekipa svoje probleme in težave, vendar prav v zadnjih tekmah se od vsepovsod slišijo pripombe, da ni več tiste požrtvovalnosti in zagrizenosti, ki so potrebne pri vsakem športu in tudi pri nogometu. Kje tičijo vzroki, sam ne vem. Zelo pa me preseneča, da največje popuščajo prav domači nogometaši. To je nov problem, ki velja temeljite analize, saj je zelo zaskrbljujoče, kako bo za naprej.«

»Si mnogo več pričakoval od naših ekip?«

»Dosti več, da nisem pričakoval. Pozabiti ne smemo, da je bila lanska sezona za naše ekipe izredno slaba in zato je bilo nebežno, da se bodo posledice nekoliko poznale tudi letos. Vseeno sem upal, da bodo rezultati nekoliko boljši, zlasti zato, ker večina ekip igra v najnižji ligi (3. amaterski ligi).«

»Katera ekipa te je morda največ razočarala?«

»Nedvomno Zarja in Kras, čeprav sem prepričan, da bo Zarja kmalu prebolela to trenutno slabost in dosegla tudi dobre rezultate.«

»Nogometna komisija razpravlja o tem položaju, oziroma situaciji naših članskih ekip?«

»O tem ne razpravljamo, ker je naše delovanje trenutno v glavnem namenjeno mladinskim ekipam. Mnogo manj razgovorjamo in delamo za mladinske centre. Konkretno: v le-

tošnji sezoni smo s pogodbo in privolenjem štirih društev (Zarja, Primorac, Kras in Gaja) sestavili dve ekipi, in sicer naraščajniško (Zarja) in ekipo najmlajših (Kras), ki so nam dale že marsikatero zadoščenje. Res je sicer, da bi bilo morda mnogo lažje razpravljati o članskih ekipah, a, ko smo se nekajkrat dotaknili tega problema, ni bilo velikega posluha in zato smo pač pustili stvari kot so.«

»Ker smo že pri mladinskem nogometu: kakšno je trenutno stanje pri mladinskih ekipah?«

»Najbolj moram poudariti, da je zamisel o združitvi že pokazala vidne sadove, kot dokazujejo dobri rezultati omenjenih ekip Zarje in Krasa. Kar se tiče ostalih ekip, ki nastopajo samostojno, bi lahko dodal še, da je Vesna (ki pa ni član ZSSDI) že lani dobro igrala in letos bo to gotovo ponovila. Tudi Primorac z resnim delom lahko doseže dobre rezultate. Nekoliko več sem vsekakor pričakoval

od naraščajnikov in najmlajših Brega.«

»Za zaključek: si pesimist ali optimist glede bodočnosti našega amaterskega nogometa?«

»Za letošnjo sezono sem optimist, ker sem prepričan, da bodo naše članske ekipe prej ali slej dosegle boljše rezultate. Za naprej pa sem pesimist, ker vem, da po dosednji poti ne bomo dosegli mnogo. Fantov, ki jih zanjima nogomet, je vedno manj in zato je edina pot, ki nam preostaja ter, da tudi glede članskih ekip nehamo premišljevanja ali debatirati in se lotimo združevanja moči. Samo tako bodo naše ekipe postale kvalitetnejše in bodo zato tudi rezultati boljši. Ljudje namreč stremijo le za rezultati in se je treba temu prilagoditi. Naše fante pa bi zato pozval, naj se zavdajo, da so bodočnost naših ekip in zato se morajo bolj angažirati, kar je tudi njihova dolžnost do domačega društva.«

B. RUPEL

Doberdobci doslej nezadržni

Doberdobska Mladost, ki igra v skupini L 3. amaterske nogometne lige skupaj s Krasom, Primorjem in Primorcem, je v petih kolih zbrala štiri zmage in en remi ter se tako povzpela prav na vrh skupne lestvice. Na sliki: med derbijem Mladost - Primorac v Doberdobu s Trebenci v napadu (Foto: »Jezero«)

komentar trenerja andreja žagarja

Odslej z večjo vnemo

Po drugem zaporednem porazu na domačih tleh moram na žalost ugotoviti, da je tekma potekala precej podobno kot s Fidenzo. Bistvena razlika je le v tem, da nasprotnik ni bil na takem kvalitetnem nivoju in je igral precej bolj povprečno. Naše napake so se v celoti ponovile, saj je zopet prišel do izraza slab skok, premalo protinapadov in prodorov pod koš. Če samo pogledamo statistične podatke, je očitno, da 19 skokov v obrambi še nekako zadošča, a jih deset v napadu nikakor ni dovolj, ob našem dokaj slabem odstotku meta na koš. Ob samo 46 odstotni realizaciji v napadu je bilo namreč veliko več možnosti za dober skok in doseganje košev iz druge akcije. Podatek, da smo metali samo dvanaest prostih metov, kaže, da prodorov pod koš skoraj ni bilo, kajti od teh dvanaestih metov smo jih štiri metali na »bonus« nasprotne ekipe. Ob upoštevanju vseh teh dejstev je bilo seveda ponovno doseženih premalo košev, saj je 69 točk proti ekipi, kot je CEAM, res porazna bilanca.

Da bi našli izhod iz te nekaj časa trajajoče krize, smo takoj v ponedeljek skrbno analizirali naše delo v zadnjem obdobju in prišli do precej enotnih zaključkov. Po mojem mnenju se je namreč ekipa znašla v krizi zaradi nezadostne angažiranosti moštva na treningu. Tudi nekompletnost zaradi poškodb in študijskih obveznosti je prispevala svoje, vendar je prvi vzrok absolutno dominanten. Tudi fantje sami so se strinjali z omenjeno ugotovitvijo ter so pripravljani v bodoče vložiti več naporov in moči pri treniranju.

Moja naloga pa je, da v vsebino treninga vnesem več elementov napada, saj so nekateri tožili, da imajo proti postavljeni obrambi velike težave. Če bi obe omenjeni komponenti, za kateri smo se trezno in s polno mero samokritičnosti dogovorili, res v celoti izboljšali, potem bi se rezultat moral kar kmalu pokazati. Če bodo obljube

ostale le na papirju, se položaj lahko samo še poslabša. Verjamen, da našemu občinstvu ni vseeno, na kakšen način in s kakšnim nasprotnikom se izgubi, sem pa mnenja, da nam gledalci zdaj ne bi smeli obrniti hrblja, ker samo vsi skupaj lahko predstavljamo tak Jaaran, kot si ga nedvomno želimo. Časa za izboljšanje rezultatov je v tem prvenstvu še dovolj, saj je pred nami še 25 kol, vendar bomo do dobrih rezultatov prišli lažje občinstvo, odbor, igralci in trener enotni, kot prepušteni sami sebi.

Ostali rezultati v tem kolu so v bistvu pričakovani, morda le nekoliko preseneča visoka razlika v Padovi in Trevisu. Caveja ni uspela doma zlomiti trdoživih Videmčanov. Tekma, po časopisnih vesteh, ni bila na visokem tehničnem nivoju, toda Udine Nord je pokazal za nianso več in slavil s 76:72. Prvi poraz in celo pravo katastrofo je v Padovi doživel Castelfranco, ki je očitno naletel na odlično obrambo, ali pa je povsem odpovedal v napadu. Vsaj 66 doseženih točk tako kaže. Naš naslednji nasprotnik Italmonfalcone je izgubil točki precej težje, kot kaže rezultat, saj se je tekma odločila šele v zadnjih dveh minutah. Domači so namreč pri vodstvu gostov za štiri točke naredili kar tri zaporedne napake in tekma je bila s tem odločena. Ravenna je vknjižila drugo zmago v boju s Fulgor Forlì. Tesen rezultat 67:65 priča, da so pač vsi derbiji nervozni in do konca zanimivi. Servolana je v Trevisu dobila stotico in visoko izgubila. Po nič kaj obetavnem začetku je Stefanel uredil svoje vrste in v nadaljevanju prvenstva ga bomo kmalu videli više na lestvici. Edini, ki še ni okusil slasti zmage, je Oderzo, ki je klonil v Modeni in tokrat prepričljivo. San Donà je 87:77 premagal ambiciozno ekipo Fidenze in je še v vrhu lestvice.

V soboto ob 20.30 gostujemo v Trzinu proti ekipi Italmonfalcone, ki ima kot mi štiri točke. Zaradi bližine našega gostovanja upamo, da bomo navzlic zadnjim razočaranjem vseeno deležni podpore naših najbolj zvestih navijačev, ki se bodo lahko na lastne oči prepričali, da smo trdno sklenili, da v nadaljevanju krenemo po drugačni poti kot v zadnjih tekmah.

V odbojgarskem prvenstvu dečkov Na Goriškem le Naš prapor

Prve dni decembra se bo na Goriškem pričelo tudi prvenstvo dečkov, v katerem od slovenskih moštev letos nastopa le Naš prapor (Pevma, Oslavje, Štmaver). Torej v tej ligi, kot pri deklicah, kjer nastopa šeststerka Sovodenj, tekmuje le ena slovenska ekipa, kar je prav gotovo preskromno glede na trenutno goriško odbojgarsko dejavnost. V prvenstvu dečkov bo letos osem moštev in sicer: Acli Ronke, Libertas Gorica, Torriana Gradiška, Volley Ball Krmin, Italcantieri Tržič, Naš prapor (Pevma, Oslavje, Štmaver), Lucinico in Libertas iz Turjaka.

Šeststerka Našega prapora starta z namenom, da si mladi igralci naberejo

čimveč izkušenj. Torej njihov cilj je odigrati solidno prvenstvo, v katerem naj bi se vsi najbolje izkazali. Prepričani pa smo, da bodo naši fantje ta rezultat tudi dosegli, zlasti še, če bodo marljivo in požrtvovalno nadaljevali z zastavljenim delom.

Prvenstvo dečkov se bo pričelo 1. decembra, zaključilo pa 22. marca 1985. Prvi nastop bo Naš prapor opravil 5. decembra v Trzinu proti Italcantieriju; na domačih tleh bo prvič nastopil v četrtek, 13. decembra. Ekipa Našega prapora bo domače tekme igrala v telovadnici Kulturnega doma v Gorici, in sicer ob četrkih s pričetkom ob 18.30.

naše ekipe v odbojgarskih prvenstvih

MLADINCI
Libertas San Luigi — Olympia 0:3 (9:15, 6:15, 10:15)

OLYMPIA: Grusovin, Bello, Devetak, Batistič, Maraž, Spacapan, Cotič, Košič, Terpin.

Olympia je v tretjem kolu prvenstva mladincev osvojila svoj prvi par točk in s tem potrdila, da sodi med kandidatke za prva mesta skupne lestvice.

MLADINKE
Olympia — Intrepida Mariano 3:1 (12:15, 15:11, 15:2, 15:9)

To je prva zmaga Olympie v prvenstvu mladink. Tokrat so naša dekleta zaslužno odpravile ekipo Intepide iz Mariana.

Olympia — Libertas Gorica 0:3 (10:15, 14:16, 4:15)

Torriana — Olympia 3:2 (12:15, 10:15, 15:9, 16:14, 15:4)

V zadnjih dveh nastopih v prvenstvu mladink je goriška Olympia doživela dva pozara. Proti Libertasu iz Gorice je gladko klonila s 3:0 v Gradiški pa je bila proti Torriani že pred novo zmago, saj je vodila z 2:0.

OLYMPIA: Terpin, Olivo, Bertolini, Šuligoj, Klanjšček, Doktorič, Kovic, Antoni in Mažgon.

PRIJATELJSKA TEKMA
Sovodnje — Kamnik 1:3 (12:15, 13:15, 15:9, 13:15)

SOVODNJE: Cijan, Černic, Cotič, Petean, Petejan, Pellegrini, G. Lo Pre-

sti, Lovisutti, Vižintin.

V okviru priprav na bližnje prvenstvo D lige so sovedenjske odbojkarice odigrale prijateljsko tekmo z ekipo iz Kamnika. Že od vsega začetka je bilo razvidno, da so gostje boljše od domačink, katerim se je poznala premajhna uigranost. Kljub tej pomanjkljivosti je bil pri Sovodenjках le videen določen napredek.

obvestilo

ŠAHOVSKA KOMISIJA ZSSDI vabi vse zamejske šahiste na drugi sezonski šahovski brzoturnir, ki bo jutri, 2. novembra, ob 19.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nad.). Vabljeni vsi šahisti!

Pred pričetkom odbojgarskega prvenstva v ženski C-2 ligi

Friulexport dobro pripravljen na tekmovalne napore

Prejšnji teden smo predstavili ekipo Kontovel Electronic Shop, tokrat pa je na vrsti ekipa Friulexport, ki bo v bližnjem prvenstvu C-2 lige nastopila v skupini A, v kateri so še Pieris, PAV Udine, Val Resia, Pastificio Crispi Gorica in Ceramiche d'arte iz Terza.

Prav gotovo zasluži ta naša šeststerka nekaj več pozornosti, saj predstavlja sad sodelovanja štirih naših

društev, ki so v tej ekipi združila svoje najboljše mlade moči. Ekipa stopa v svoje drugo leto delovanja in je v primerjavi z lansko postavbo nekoliko spremenjena. Na novo sta k Friulexportu pristopili Lajris Žerjal iz Brega in Tanja D'Ambrogio iz Nuova Pallavolo Trieste, nekatere igralke pa so se vrnila v matična društva.

Delo v pripravljalnem obdobju je bilo resno in igralke so od sredine avgusta dalje opravile več kot 50 treningov in odigrale čez dvajset prijateljskih tekem. Udeležba na treningih je bila 100-odst., tako da lahko trdimo, da ekipa stopa dobro pripravljena v bližnje prvenstvene boje. Friulexport bo tudi med prvenstvom treniral z nezmanjšano intenzivnostjo in je tako ta ekipa tista, ki ob Meblu, med našimi šeststerkami prav gotovo največ trenira.

Konkurenca v ligi je precej bolj zahtevna od tiste, v kateri so igralke nastopale lani, vendar je po našem mnenju ekipa vsaj enakovredna vsem nasprotnikom, tako da tudi rezultati ne bi smeli izostati. Edina težava, ki jo vidimo, je v tem, da so na-

sprotniki bolj izkušeni in da so igralke Friulexporta še dodatno obremenjene s prvenstvom deklic, v katerem so nesporne favoritkinje za deželni naslov in upati je, da bodo mlade igralke psihično zdržale to dvojno obremenitev do konca obeh prvenstev.

Med nasprotniki je nedvomno najbolj nevaren PAV Udine, ki je največji favorit za končno zmago. Cilj

naše združene ekipe je rešitev v prvem delu prvenstva, tako da bi lahko v drugem delu igrali bolj sproščeno in tudi v praksi prikazali bolj moderno odbojko, za kar je ekipa vsekakor sposobna in tudi pripravljena.

Na koncu lahko ugotovimo, da za Friulexport ne bi smelo biti nepremagljivih nasprotnikov, po drugi strani pa so vse ostale ekipe to-

Združena ekipa Friulexport v sezoni 1984/85

Tanja D'AMBROGIO 1969 180 cm
Aleksandra FORAUS 1969 168 cm
Erika GARBINI 1968 176 cm
Cristina MAURI 1966 176 cm
Aleksandra PERTOT 1968 166 cm
Sandra STOPER 1967 170 cm
Vera STOPER 1965 170 cm
Martina UKMAR 1968 168 cm
Loredana UMEK 1968 168 cm
Tamara UŠAJ 1968 163 cm
Ivana VENIER 1968 176 cm
Lajris ŽERJAL 1969 178 cm

Trener: ALEKSANDER KOREN

krilo (Bor)
univerzalka (Bor)
center (Kontovel)
center (Bor)
podajač (Sokol)
podajač (Bor)
krilo (Bor)
krilo (Bor)
podajač (Kontovel)
krilo (Sokol)
krilo (Sokol)
center (Breg)

Ivana Venier

liko močne in predvsem izkušene, da lahko našim igralkam prizadenejo marsikateri nepričakovani poraz, ki pa ekipe ne bi smeli vreči iz tira in jo odvrniti od tistih ciljev, ki so bili pred ekipo postavljeni ob njeni ustanovitvi.

R. GRUDEN

Tekme Friulexporta

- 10. novembra v Gorici: Pastif. Crispi - Friulexport
- 17. novembra v Trstu: Friulexport - PAV Udine
- 24. novembra v Terzu: Ceramiche d'arte - Friulexport
- 1. decembra v Trstu: Friulexport - AS Val Resia
- 8. decembra v Pierisu: Pieris - Friulexport
- Povratne tekme: 22. 12.; 5. 1. 1985; 12. 1.; 19. 1.; 26. 1.
- Friulexport bo domače tekme igral v Borovem športnem centru, ob 18. uri.

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000
lir. - V SFRJ številka 20.00 din, naročnina za zaseb-
nike mesečno 180.00, letno 1.800.00 din, za orga-
nizacije in podjetja mesečno 250.00, letno 2.500.00
din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržiškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st.
vis. 23 mm) 43.000 Finančni in legalni oglosi
2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca Mali oglosi
550 lir beseda Ob praznikih povisek 20% IVA
18% Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu
Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naro-
čajo pri oglosnem oddelku PUBLIST Trst Ul.
Montecchi 6 - tel. 775-275, tix 460270 EST I, iz
vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski dnevnik

1. novembra 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samša

Izdaja
in tiska ZTT
Trst

Član italijanske
zveze Esopisnih
založnikov FIEG

Prva naloga skupščine sestava ustave

V Nikaragvi zavrnili možnost odložitve volitev v skupščino

MANAGUA — Pet dni pred nika-
ragovskimi volitvami je predsednik
državnega sveta Carlos Nunez za-
vrnil možnost, da bi volilno posve-
tovanje odložili, kot so zahtevali ne-
kateri predstavniki opozicije. Sandi-
nisti in opozicija gledajo povsem
različno na volitve, pa čeprav so se
domenili, da se bodo udeležili tako
imenovanega nacionalnega dialoga,
srečanja vseh sil, ki bodo prisotne
na volitvah. Samo neodvisni libe-
ralci, ki bodo prisotni na vo-
litvah, so sporočili, da se sre-
čanja ne bodo udeležili. Glede tega
je takoj nastala polemika, ker pi-

smeno sporočilo ni imelo podpisa
kandidata za podpredsedniško me-
sto Pereire, ki pa je zato, da so
liberalci prisotni na volitvah.

Nikaragovska vlada je povabila 432
predstavnikov iz 32 različnih držav,
da sledijo volitvam. Prisotnih bo tu-
di nad 500 novinarjev, saj se vsi
zavedajo, da bo bodočnost Nikara-
gve odvisna od teh volitev: ustavo-
dajna skupščina, ki jo bodo volili v
nedeljo bo trajala šest let in bo mo-
rala, tako pravijo sandinisti, ki so
trenutno na oblasti, s pomočjo vseh
družbenih sil izdelati novo ustavo.

Opozicija pa vztrajno zahteva od-

ložitev volitev ter vzpostavitev po-
litičnega dialoga med obstoječimi si-
lami. Zahtevajo tudi, da režim omo-
goči tudi kontrarevolucionarnim si-
lam, pristašem nekdanjega dikta-
torja Somoze, da se udeležijo poli-
tičnega življenja v Nikaragvi, kar
sandinisti odločno zavračajo.

V predvolilnem obdobju so se o-
krepile ameriške ustrahovalne akci-
je. Obrambno ministrstvo v Managui
je sporočilo, da je vse več ameri-
ških ladij v bližini nikaragovske oba-
le ter dodalo, da je protirevolucio-
narjem spodletel napad na nekatera
mesta.

Zanussi še vedno čaka na rešitev

PORDENON — Z včerajšnjo stavko
v vseh obratih skupine Zanussi so za-
posleni izrazili zaskrbljenost sprčo
ovir, ki še vedno onemogočajo do-
končno rešitev krize, kljub pristopu
švedskega Electroluxa k pordenonske-
mu velikanu bele tehnike. Na sindi-
kalni skupščini so se delavci odločili
za nadaljnje protestne akcije in za
sredo novembra napovedali veliko sin-
dikalno manifestacijo.

Predsednik skupine Zanussi Gian-
franco Zoppas pa je v intervjuju
agenciji AGI zagotovil, da je »primer
Zanussi« po poldrugem letu zapletov
tik pred dokončno rešitvijo. Zanikal
je govorice o globalnem posegu šved-
skega Electroluxa, ki bi prevzel vso

skupino in si jo kasneje razdelil z
italijanskimi partnerji, kot tudi vesti
o preiskavi o domnevnih valutnih pre-
krških prejšnjih uprav pordenonske
tovarne. Opozoril je na ugodno dej-
stvo, da hude težave niso omajale
solidnosti Zanussijevega tržišča, kar
potrjujejo tudi najnovejši podatki o
prodaji. Edina ovira, ki ostaja na
poti dokončne rešitve vprašanja, je
še vedno zadržan Italijanske med-
narodne banke (Italian International
Bank) iz vrst skupine Monte dei Pa-
schi iz Siene, od katere v Pordenonu
pričakujejo »realistični povratek k
normalnosti«, potem ko so se že vse
druge tuje banke-upnice ugodno izra-
zile o načrtih pordenonske tovarne za
povračilo 50 milijonov dolarjev dolgov.

Kamele na prodaj

Potencialni kupci si v predmestju Kaira ogledujejo kamele, ki imajo levo
prednjo nogo podvito, da ne bi zbežale. Po vsem sodeč so velblodi še vedno
zelo iskana tovorna in vprežna živina, ki kmetom med drugim pomaga pri
delu na polju (Telefoto AP)

Japonska posebnost - turške kopeli

TOKIO — Turške kopeli so seveda doma v Turčiji.
srečamo pa jih tudi drugod po svetu, a le na Japo-
nskem so se spremenile v nekaj povsem drugačnega, kar
nima nobenega opravka s čistočo. Japonske turške ko-
peli so namreč znane, da nudijo več mase kot masaž.
več spolnosti kot mila, para pa jim je za kamuflažo.
Prostitucija je v japonski družbi še vedno tabu, pred
katere vsi skrivajo glavo v pesek in mislijo, da je ni.
Vsakomur pa je lahko jasno, da se približno 1.700 ja-
panskih turških kopališč ukvarja s precej »nečisto obrtjo«.
Nič čudnega torej, da ni turško veleposlaništvo zadovolj-
no da z besedo turški imenujejo v bistvu navadne javne
tiše. Na Japonskem so pred vsakim takim kopališčem
ogromni neonski napisi z besedicama »Toruko buro«,
ljudje pa jih enostavno imenujejo toruko, kar pomeni
turški.

Na upravičeno ogorčenost turškega veleposlaništva
so lastniki omenjenih lokalov zelo hitro reagirali in ob-
ljubili, da bodo z neonskih napisov odstranili besedo
turški. S klienti pa bo to težje, saj bodo bržkone še
vedno rabili stari naziv.

Vsekakor pa ne glede na novo ime, ki mu ga bodo

dali, bo toruko (turški) ostal bistveni element japonske
urbane sredine, saj na njem sloni večmilijardna japo-
nska industrija prostitucije in pornografije, ki je v rokah
»jakuze«, japonskega podzemlja.

»Kopel« v toruku stane od 100 do 500 tisoč lir in
traja od ene do poldruga ure, privoščijo pa si jo srednji
sloji dvakrat letno, in sicer po poletnih in zimskih do-
datkih k plačam uradnikom. S tem pa ni rečeno, da
nimajo toruki obiskovalcev preko celega leta, a ne v ta-
kem številu kot za čas teh dodatkov k plačam.

Zlobni jeziki seveda trdijo, da del dobičkov konča
tudi v žepih policistov in politikov, ki zaprejo marsika-
tero oko, da ne pride do večjih zapletov. Teh pa je kot
kaže kar precej. Že res, da si lahko marsikatera »ma-
serka« v dobrem mesecu prisluži čedno doto 3 milijonov
jenov (20 milijonov lir), a obenem je tudi res, da je
usoda številnih ne-japonskih deklet prav nečloveška, saj
so v bistvu jetnice turških kopeli. O tem bednem živ-
ljenju pa nihče ne črha niti besedice, saj je treba Ja-
ponsko pred zunanjim svetom prikazati kot zgled naj-
sodobnejše in tehnološko razvite družbe.

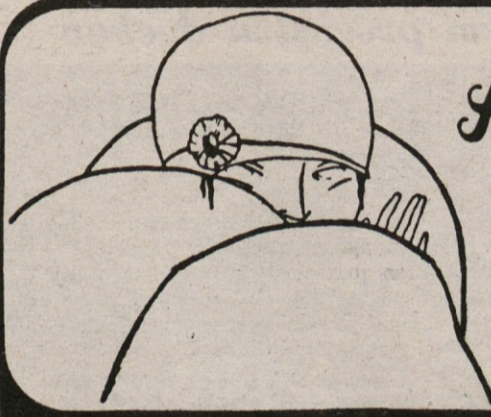
Skromni uspehi dveh desetletij boja proti škodljivemu kajenju

LONDON — Na naših straneh smo bralce že sez-
nanili z odločno kampanjo, ki jo je britansko zdravni-
ško združenje sprožilo proti kajenju, ali točneje, proti
tobačni industriji, ki z reklamo in sponsorizacijo kultur-
nih in športnih prireditev zlasti med mladimi razširja to
»družbeno zlo«. Akcija britanskih zdravnikov ne želi ogro-
ziti posameznikove svobodne izbire za ali proti cigareti,
pač pa opozarja na škodo, ki jo tudi sama država trpi
zaradi posledic kajenja: velike vsote, ki se v državno
blagajno stekajo od davkov na tobak, presežejo mnogo
višji stroški za zdravstveno nego obolelih kadilcev.

Toda, cigareta ni trn v peti le za britanske zdrav-
nike, pravkar se izteka dvajset let najrazličnejših kam-
panj, ki so jih proti kajenju sprožili na različnih koncih

sveta in zlasti na Zahodu. Dvajset let so že stari ne-
izpodbitni dokazi, da je kajenje krivo za celo vrsto bo-
lezni, povečini smrtnih, toda število kadilcev v celoti,
na našem planetu še naprej narašča.

V posebno občutljivem položaju se v tej križarski
vojni med nasprotniki in zagovorniki kajenja nahajajo
vlade, ki bi se kaj težko čez noč odpovedale zajetnemu
viru dohodkov od tobačne industrije in trgovine. Naj-
večji problem pa kajenje prav gotovo predstavlja v de-
želah v razvoju, kjer se boleznim zaradi podhranjenos-
ti in epidemij pridružujejo obolevnosti za posledicami
porabe tobaka. Njihove vlade prav gotovo nimajo ne
denarja in niti časa, da bi se lotile kampanj proti ka-
jenju, ki utegnejo priti na dnevni red šele tedaj, ko
bodo rešili mnogo hujši problem lakote.

ALEXIA

krzna

trst - trg ospedale 2
tel. 772.303

visoka moda in konfekcija po naročilu

Bodo koale res izumrle?

SYDNEY — Koale so v smrtni ne-
varnosti. To so izsledki znanstveni-
ka Franka Carricka z avstralske
univerze »Queensland«, ki je jasno
dejal, da bodo koale izginile v ne-
kaj letih, če ne bodo pristojni or-
gani odločno posredovali. Za kaj
pravzaprav gre? Približno 5 odst. teh
živali, ki živijo samo v Avstraliji, ima
virus »chlamydia psittaci«. Ta vi-
rus je raziskovalcem še delno ne-
znan, dokazano pa je, da je v dalj-
šem obdobju smrtonosen, saj po-
vzroča sterilnost živali, slepoto, ki
seveda povzroča težave pri iskanju
hrane in še drugo.

Po nekaterih trditvah je koal v
Avstraliji 50 tisoč, po drugih pa le
10 tisoč. Živijo po vsem prostranem
teritoriju Avstralije in jih je torej
težko izolirati in zdraviti. V glav-
nem živijo na evkaliptusih, kar še
nadaleje otežkoča njihovo zdravljenje.

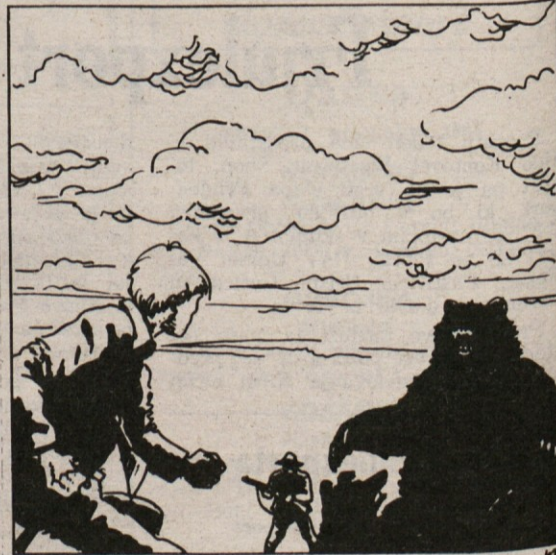
Virus, ki je v zadnjem času že
zdesetkal te živali, prenašajo v glav-
nem golobi, papige in kokoši, pre-
našajo pa se po spolnih poteh. Si-
cer pa, kot trdijo znanstveniki, je
največji sovražnik koal civilizacija,
ki uničuje prostrane avstralske go-
zdove, ter sili te živali, da se stal-
no selijo. Tudi za živali pa je živč-
na napetost kot že za ljudi, smrtno-
nosna. Brez te bi namreč koale to
bolezen uspešno preživele.

40. Danilo se je počasi in s težavo. Kala je dre-
mala na pragu. Hipoma pa je planilo v spanec ne-
kaj vznemirljivega. Bil je šum nevarnosti, tuj in do-
slej neznan. Bil je oster, sovražen vonj - vonj po
zveri. Pognala se je na noge. Za ogrado se je
zaslišalo meketanje črede, hip nato pa smrtni krik
jegnjeta. Kala je glasno zalajala in se pognala pro-
ti ogradi. Ded je zgrabil puško in odhitel iz koče.
Franjo je segel po sekiri in stekel za dedom. Bil
je velik medved, ki se je renče otepal divje napa-
dajoče psice.

41. Franjo se je zdelo, da ga je nevidna sila pri-
kovala k tlom. Trdno je držal sekiro, kakor bi se
oklepal rešilnega debela. Ded je obstal in Franjo je
vedel, da počasi dviga puško. Medved se je renče
sukal nad truplom ubitega jagnjeta in se s težkimi
udarci šap otepal Kale, ki se je zaganjala vanj, a
se vselej o pravem času gibko umaknila. Zver je
bila videti od trenutka do trenutka bolj raztogote-
na, ker ji psica ni dala, da bi se nasitila ob plenu.
Franjo je slišal, kako je šklocnil petelin, nato je
zagrmel oglušujoč strel

42. Medved je obstal. Zagledal se je proti nove-
mu sovražniku, nato pa se počasi vzpel na zadnje
tace. V mlado jutro je zarezal drugi strel iz dedove
puške. Zver se je rahlo zazibala. Franjo je razločil,
kako se je kožuh na orjakovih prsih pordečil -
drugi dedov strel je zadel. In Kala se je spet
zagnala v negibno stoječo zver in se ji skušala za-
gristi v vrat. Tedaj se je medvedu iztrgal iz grla
goltajoč grgrg, malodane podoben nerazločni
grožnji globokega moškega glasu. Franjo je slišal,
kako je ded hitel polniti puško.

KALA

14.

RIŠE: VALTER VALENCIĆ

PO IVANU RIBIČU PRIREDIL B. L.